

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ธันวาคม 2559

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ธันวาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ธันวาคม 2559

เยาวรัตน์ หวัดเพ็ชร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล คือ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน (บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา) และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา 3. ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชา 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 347 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท จำนวน 104 ข้อ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม แบบสอบถามวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89 .83 .79 และ .93 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบปกติ

ผลการวิจัยสามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา โดยจำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาเพศต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และนักศึกษาในชั้นปีที่4 หรือสูงกว่ามีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาในชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คือ ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ บรรยากาศการเรียนการสอน ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ .460, .345, 282 และ .099 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คือ เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ร้อยละ 26.0 ส่วนปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

FACTORS AFFECTING THE EMOTIONAL QUOTIENT
OF STUDENTS IN THE FACULTY OF SCIENCE,
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY, HAT YAI CAMPUS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Program in Educational Administration and Management
at Srinakharinwirot University
December 2016

Yaowarat Watpech. (2016). *Factors affecting the Emotional Quotient of Students in the Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus*. M.Ed. (Educational Administration and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assistant Professor Dr.Chatupol Yongsorn.

The purposes of this research were 1) to study and compare Emotional Quotient (EQ) of students in the Faculty of Science at Prince of Songkla University (PSU), Hat Yai Campus in personal factors including gender, major, and academic year. 2) to study the relationships between factors including the family and social support, the learning and teaching environment (the classroom environment, the relationship between teacher and student) and the attitudes among students toward learning science with EQ of the students. 3) to study the factors affecting the EQ of the students.

The sample consisted of 347 students in the Faculty of Science at PSU in the 2015 academic year. The research instrument used to collect data was Likert's rating scale questionnaires with 104 items included four parts: the family and social support, the learning and teaching environment and the attitudes among students toward learning science. Reliabilities of the tests were .89 .83 .79 and .93, respectively. The statistical procedures used to analyze the data included mean, standard deviation, t-test, One-Way Analysis of Variance, Pearson product moment correlation and Enter Multiple Regression Analysis.

The results of this research found the following:

1. The EQ of the students in overall was at a moderate level. Students differ in gender were not different in the level of EQ. The EQ of the students differ in major and academic year were different statistically significantly at the .05 level by the EQ of the students of Applied Sciences major was higher than the EQ of the students of Pure Science major, the EQ of the students differ in academic year were different statistically significantly at the .05 level by the EQ of the fourth year's students was higher than the EQ of first year, second year and third year's students.

2. The factors were correlated to EQ of the students were the attitudes among students toward learning science, the classroom environment, the family and social support, and the relationship between teacher and student had positively correlated to EQ of the students statistically significantly at the .01 level and the Pearson Product Moment Correlation Coefficients were .460, .345, .282, and .099, respectively.

3. The factors affecting the EQ of the students were the attitudes among students toward learning science, the classroom environment and the relationship between teacher and student. These factors can predict that the EQ of the students use would be 26 percent statistically significantly at the .05 level. The family and social support affecting the EQ of the students not statistically significantly at the .05 level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ของ

เยาวรัตน์ หวัดเพ็ชร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

(รองศาสตราจารย์ กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย ตลอดจนติดตามการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกซึ่งกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ โดยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความเมตตาและความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกฤตย์ ที่ให้คำปรึกษาและความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและให้ความรู้เพิ่มเติมจนสามารถดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตลอดจนกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลธรรม อ่ำสกุล อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ สุวะโซโน อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล และอาจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาการบริหารและการจัดการการศึกษา แขนงวิชาการอุดมศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ ศิษย์เก่าคณะวิทยาศาสตร์ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการวางแผนเก็บข้อมูลการวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับบิดา มารดา ที่ให้การอบรมสั่งสอน สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เยาวรัตน์ หวัดเพ็ชร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานของการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์	10
ความเป็นมาเกี่ยวกับการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์	12
องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์	14
ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา	18
องค์ประกอบส่วนบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์	20
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์	24
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การจัดกระทำและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	78
 บรรณานุกรม.....	80
 ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ.....	92
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	97
ภาคผนวก ง จดหมายเชิญผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์.....	108
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา.....	41
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา.....	42
3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง.....	50
4 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามเพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา.....	51
5 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล.....	52
6 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสนับสนุน จากครอบครัวและสังคมของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นรายข้อ.....	53
7 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นรายข้อ.....	54
8 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติต่อ การเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นรายข้อ.....	56
9 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวม ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียน วิทยาศาสตร์.....	58
10 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นรายข้อ.....	59
11 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ.....	62

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา....	62
13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชาเป็นรายคู่.....	63
14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษาเป็นรายคู่.....	64
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน และระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์.....	65
16 สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในสมการพยากรณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	66
17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม.....	93
18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน.....	93
19 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์.....	94
20 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ).....	95
21 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม.....	96
22 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน.....	96
23 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์.....	97
24 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ).....	98

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆในงานวิจัย.....

8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกมิติ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศต่างๆต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สังคมไทยเป็นสังคมหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ระบบการติดต่อสื่อสาร ส่งผลทำให้สังคมไทยซึ่งเดิมเป็นสังคมเกษตรกรรมถูกเปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำเป็นต้องเร่งพัฒนาประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลก เมื่อเป็นเช่นนี้การปรับตัวของบุคคลเพื่อการดำรงอยู่ในสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการที่บุคคลจะอยู่ในสังคมได้นั้นต้องมีการปรับตัวทั้งทางกายและทางจิตใจ สถาบันทางการศึกษาซึ่งถือเป็นสถาบันหลักในการผลิตบ่มเพาะคนอันเป็นมโนทัศน์ของชาติ จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนภารกิจการทำงานให้มีความสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังคำกล่าวของ วิชัย ตันศิริ (2542: 22) ที่ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 4) จอม ชุ่มช่วย (2540: 30) กล่าวว่า นักจิตวิทยาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า คนเราจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความเฉลียวฉลาดทางสติปัญญา หรือ IQ เพียง 20 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลือเป็นเรื่องของการเข้าสังคม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การรับรู้อารมณ์ของตนเอง การจัดการกับอารมณ์ และความตึงเครียด ซึ่งอาจถือได้ว่าสิ่งเหล่านี้คือ ความฉลาดทางอารมณ์ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2542: 30-31) ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence หรือ Emotional Quotient) หรือที่เรียกย่อๆว่า EQ นั้นมีความสำคัญ หากขาดปัจจัยด้านนี้จะทำให้บุคคลที่ประสบปัญหาชีวิต ไม่สามารถสร้างความสำเร็จให้กับชีวิตของเขาได้

ความฉลาดทางอารมณ์ ถือเป็นความสามารถของบุคคลที่จะตระหนักรู้ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน สามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรค และข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักบริหารจัดการความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของบุคคลได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะผู้นำ

หรือผู้ตามได้อย่างมีความสุขจนประสบความสำเร็จในการเรียน และประสบความสำเร็จในอาชีพ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551: 38-39) กรมสุขภาพจิต (2543: 42) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์อย่างง่าย ๆ ว่า เป็นความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ประสงค์ สังขะไชย (2546: 25) ได้กล่าวว่า คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ได้รับการพัฒนามาอย่างดีตั้งแต่แรกเกิดจะเป็นคนที่สามารถรับรู้ เข้าใจและจัดการกับความรู้สึกของตนเองได้ดี รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น จึงมักประสบความสำเร็จและมีความพึงพอใจในชีวิต สามารถสร้างสรรค์งานการเรียน ครอบครัว และศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย และสถานการณ์ โกลแมน (จารุวรรณ สกุลคู. 2543: 2; อ้างอิงจาก Goleman. 1998: 93-104) ได้เสนอผลงานเกี่ยวกับแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์อันเป็นความสามารถของบุคคลในการบริหารจัดการตนเอง ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นผู้ที่รู้จักตนเอง เข้าใจความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น รู้ว่าสิ่งใดเป็นข้อดีหรือข้อบกพร่องของตน สามารถจัดการควบคุมการแสดงอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสม มีสติ มีความสามารถในการรับรู้และหยั่งรู้วาทะนี้ตนกำลังทำกระทำพฤติกรรมใด รู้สึกอย่างไร ผู้คนรอบข้างอยู่ในสภาวะอารมณ์อย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความอดทนอดกลั้นต่อสภาวะที่เป็นเหตุของความเครียดได้ มีความยืดหยุ่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซื่อสัตย์ จริใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมองโลกในแง่ดี ความฉลาดทางอารมณ์จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและความอยู่เย็นเป็นสุขของบุคคล การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นยากแก่การควบคุมนั้นถือเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนและทุกระดับซึ่งต้องให้ความร่วมมือกัน รวมถึงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตออกสู่สังคม ย่อมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้สามารถเผชิญอนาคตอันประกอบด้วยสังคมต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันทั่วโลกได้เป็นอย่างดีและสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตและสังคมได้

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศ เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในวิชาการชั้นสูง เพื่อออกไปรับผิดชอบภารกิจต่างๆ ตลอดจนการเป็นผู้นำในหน่วยงานต่างๆ ของสังคมทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษานั้นคือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสังคม โดยมุ่งเน้นพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีความพร้อมในทุกด้าน (จอม ชุ่มช่วย. 2540: 30) ดังที่สำเนา ขจรศิลป์ (2542: 9-10) ได้กล่าวถึงการพัฒนา นักศึกษาว่า เป็นความพยายามที่ทำให้นักศึกษามีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ สถาบัน อุดมศึกษาในประเทศไทยควรมีเป้าหมายการพัฒนาอย่างน้อย 7 ประการ คือ ด้านวิชาการและวิชาชีพ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านเอกลักษณ์ ด้านร่างกาย และด้านคุณธรรม ซึ่งมุ่งพัฒนา นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นความสำคัญของการผลิตบัณฑิต ให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจและอารมณ์ มีภาวะผู้นำ และคุณธรรมจริยธรรม โดยมีรูปแบบการดำเนินการพัฒนานักศึกษาในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ มีการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการในระดับมาตรฐาน สากลควบคู่ไปกับการสร้างประสบการณ์จริงจากภาคปฏิบัติทั้งในห้องปฏิบัติการและการฝึกงานในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนการทำโครงการในสาขาวิชาต่างๆ การเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนให้นักศึกษาคิดและวิเคราะห์เป็น มีวิธีการสอนแบบบูรณาการโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพในทุกระดับและมีความเป็นสากลมากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีระบบการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญสูงขึ้น ทั้งในด้านองค์ความรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ แนวคิด ตลอดจนประสบการณ์แก่นักศึกษาได้อย่างถูกต้องและมีความทันสมัยด้วย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2550: 185-186)

นักศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นเป็นผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสภาพแวดล้อม สังคม วิธีการเรียนการสอน และการใช้ชีวิต ซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ทำให้นักศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัว ดังที่วรรณิ ลิ้มอักษร (2544-2545: 31) กล่าวว่า การใช้ชีวิตเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจนสามารถจบการศึกษาตามความต้องการไม่ใช่เรื่องง่าย หนทางของความสำเร็จมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมายทั้งการเรียน การสอบ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับสถานภาพ การสร้างวินัยให้ตนเอง จูงใจตนเองได้แม้ล้มเหลวและมีความเข้มแข็งพอที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้ใหม่ ซึ่งการประสบความสำเร็จในการเรียนถือว่ายังไม่ใช่ความสำเร็จในชีวิต เป็นเพียงแค่การออกจากจุดสตาร์ทเท่านั้นเอง หนทางข้างหน้ายังอีกไกลมาก

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาศรีปริญาตรีและศิษย์เก่า คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เกี่ยวกับสภาพปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ พบปัญหา 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความช่วยเหลือการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เงินทุน ขาดสาร ความเอาใจใส่ คำแนะนำอย่างเต็มที่จากสังคมและครอบครัว ทำให้ประสบปัญหาการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย รู้สึกว่าตนโดดเดี่ยว ไร้ที่พึ่งพิง ขาดกำลังใจในการพัฒนาตนเองเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จทางการเรียนและการใช้ชีวิตตามที่ตนปรารถนา (รณิษฐา หลิมจานนท์. 2555: สัมภาษณ์)

2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน นักศึกษารู้สึกว่าบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความตึงเครียด จนบางครั้งทำให้นักศึกษาขาดความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียน ขาดความมั่นใจ ไม่กล้าซักถามหรือแสดงความคิดเห็น เข้าเรียนสายหรือขาดเรียนบ่อยครั้ง (สุภาสรัตน์ กฤษณพันธ์. 2555: สัมภาษณ์)

3. เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ นักศึกษารู้สึกว่าการเรียนวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งที่ยาก ต้องใช้ความพยายาม และความอดทนสูงจึงจะประสบความสำเร็จ จนบางครั้งนักศึกษาเกิดความท้อแท้ ขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์ (ภัทชธิญา พวงแก้ว. 2555: สัมภาษณ์)

เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งการหลั่งไหลของกระแสวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยสิ่งยั่วยุหลากหลายประการ ส่งผลให้นักศึกษาต้องเผชิญกับปัญหาทางด้านอารมณ์และความรู้สึกที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จทางการเรียน ความสุขในการดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยและในอนาคต เพราะนักศึกษาไม่เพียงแต่มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการเรียนในห้องเรียนซึ่งจะต้องทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติการทดลองด้านวิทยาศาสตร์ในรายวิชาที่เรียนเท่านั้น ยังต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวประกอบตนเองเพื่อให้ผ่านพ้นจากปัญหาและอุปสรรคนานาประการที่มากกระทบ และขัดขวางความสำเร็จในการเรียนด้วย ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาจึงไม่ใช่เพียงแค่พัฒนาเฉพาะความฉลาดทางสติปัญญาเท่านั้น แต่ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้เพราะความสำเร็จในชีวิตไม่ว่าจะด้านการเรียน การทำงาน หรือด้านอื่นๆ ในชีวิตที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลด้วย จึงถือเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญอีกประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตผู้ซึ่งกำลังในการพัฒนาประเทศชาติ จะต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคลที่มีทั้งคุณภาพ และเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม คือ เป็นทั้งคนดี คนเก่ง มีความสุขสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยผลการศึกษานี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผน ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีการปรับตัวและมีสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนใช้เป็นแนวทางเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดการศึกษา และสภาพแวดล้อมของทางมหาวิทยาลัย ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดียิ่งขึ้น มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล คือ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

3. ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อม การเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาครั้งนี้อาจเป็นประโยชน์สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์หรือ บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ทำให้ทราบระดับความฉลาดทางอารมณ์ ความแตกต่าง ของความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการวางแผนหรือกำหนดนโยบาย เพื่อเป็น แนวทาง ปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาต่อไป นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อตัวของนักศึกษาในการพัฒนาศักยภาพด้านความฉลาดทางอารมณ์ของตน อัน จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตในสังคมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 2,599 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 องค์ประกอบส่วนบุคคล คือ

1.1.1 เพศ แบ่งเป็น

1.1.1.1 เพศหญิง

1.1.1.2 เพศชาย

1.1.2 สาขาวิชา แบ่งเป็น

1.1.2.1 สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

1.1.2.2 สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

1.1.2.3 สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

1.1.3 ชั้นปีที่ศึกษา แบ่งเป็น

1.1.3.1 ชั้นปีที่1

1.1.3.2 ชั้นปีที่2

1.1.3.3 ชั้นปีที่3

1.1.3.4 ชั้นปีที่4 หรือสูงกว่า

1.2 ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม

1.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

1.4 ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

2. ตัวแปรตาม คือ

ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์ประกอบส่วนบุคคล หมายถึง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชา ซึ่งผู้วิจัยจัดแบ่งเป็นสาขาวิชาเป็น 3 สาขาวิชา ได้แก่

1.1 สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ประกอบด้วย สาขาคณิตศาสตร์ สาขาเคมี สาขาเคมี-ชีววิทยา สาขาชีววิทยา สาขาฟิสิกส์ สาขาสถิติ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ และสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

1.2 สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย สาขาจุลชีววิทยา สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาวัสดุศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์พอลิเมอร์

1.3 สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ประกอบด้วย สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์

2. ตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือในด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เงินทอง ได้รับการยอมรับ ความรัก ความเอาใจใส่ ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนคำแนะนำต่างๆจากเครือข่ายทางสังคมที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน และสถานศึกษา ทำให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม และสามารถดำรงบทบาทหรือหน้าที่รับผิดชอบของตนได้

2.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียนระหว่างตัวนักศึกษา กับกลุ่มเพื่อนหรือครูอาจารย์ โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่

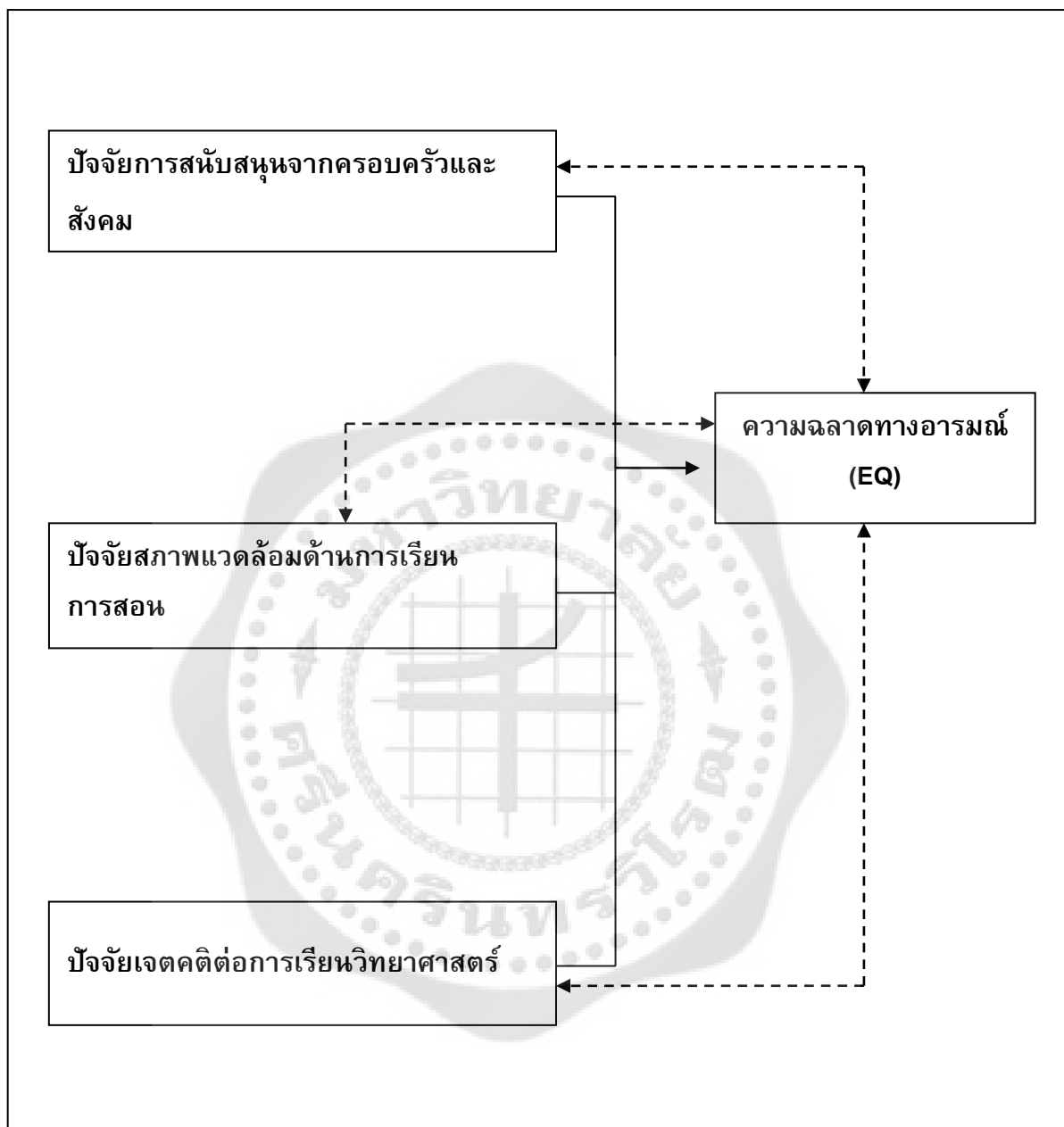
2.2.1 บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อสภาพหรือบรรยากาศในห้องเรียน ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวนักศึกษาด้วยกันเพื่อนร่วมชั้น

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมปฏิบัติของอาจารย์กับนักศึกษา ในด้านบุคลิกภาพ การวางตัวของนักศึกษา การพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับนักศึกษา การเอาใจใส่ ช่วยเหลือและให้กำลังใจกับนักศึกษา

2.3 ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ หมายถึง การที่นักศึกษาเกิดความรู้สึกชอบ สนใจ เอาใจใส่ สนุกสนานกับการเรียนการสอนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชา การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และการวิจัย อยากจะค้นคว้าเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ พร้อมทั้งตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ ประโยชน์ของความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่จะได้รับจากการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ และเกิดการเชื่อมโยงหรือนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน

3. ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น และใช้การตระหนักรู้นั้นเป็นแนวทางเพื่อตัดสินใจจัดการกับอารมณ์ ความต้องการของตนจนกระทั่งสามารถดึงตนเองให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว สามารถงูใจหรือกระตุ้นตนเองให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ รอคอยการตอบสนองได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งมีทักษะทางสังคมในการชักชวนบุคคลอื่นให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับตน และมีการแสดงออกของตนเองต่อบุคคลอื่นอย่างเหมาะสมด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆในงานวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย สามารถตั้งสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาเพศต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน
4. ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
5. ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์
2. ความเป็นมาเกี่ยวกับการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์
3. องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์
4. ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา
5. องค์ประกอบส่วนบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์
6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 6.1 ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม
 - 6.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
 - 6.2.1 บรรยากาศการเรียนการสอน
 - 6.2.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
 - 6.3 ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์
7. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 - 7.1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
 - 7.2 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

1. ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

คำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีชื่อเรียกในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ อัจฉริยะภาพทางอารมณ์ เซวน์อารมณ์ ความเก่งทางอารมณ์ ความสามารถทางอารมณ์ เซวน์สังคม ปรีชาเชิงอารมณ์ เจตโกศล วุฒิภาวะทางอารมณ์ สติอารมณ์ ปัญญาทางอารมณ์ ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษที่มีความหมายเดียวกัน เช่น Emotional Intelligence, Emotional Literacy, Emotional Intelligence Quotient, Emotional Competence, Emotional Intelligence Competencies, Interpersonal Intelligence, Emotional Smarts, Social Intelligence, และ Practical Intelligence นิยมเรียกสั้นๆว่า EQ EI และ EIQ เป็นต้น (แสงอุษา โสจนาพันธ์; และ กฤษณ์ รุยาพร. 2548: 15-16)

อย่างไรก็ตาม ควรทำความเข้าใจในคำ 2 คำ ซึ่งพบว่า มักใช้แทนกันได้ คือ EQ (Emotional Quotient) และ EI (Emotional Intelligent) โดยเมื่อพูดถึง EI จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างด้านต่างๆของความฉลาดทางอารมณ์ (ซึ่งจะกล่าวถึงในสมรรถนะด้านต่างๆ ของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้นำตามแนวคิดของ Daniel Goleman) ส่วน EQ มีความหมายเกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากการวัดหรือประเมิน EI ซึ่งจะบอกให้ทราบระดับของความฉลาดทางอารมณ์เช่นเดียวกับที่ IQ ชี้บ่ง

ระดับความสามารถทางสติปัญญาที่ได้จากแบบทดสอบเชาว์ปัญญา ระดับ EQ จากแบบประเมินต่าง ๆ จะบ่งชี้ว่าบุคคลที่ได้รับการประเมิน มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านใดบ้างที่อยู่ในระดับควรแก้ไข ระดับทำงานได้เป็นผลสำเร็จ และระดับที่ดีมาก โดยแบบประเมินแต่ละชนิดก็จะประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ที่ต้องการประเมินมากน้อยต่างกัน (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. 2552-2553: 11)

สำหรับการกล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ มีผู้ได้ให้ความหมายเอาไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

คูเปอร์ และชาวาฟ (แสงหล้า โปธา. 2544: 6; อ้างอิงจาก Cooper; & Sawaf. 1997: 324) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจ และมีไหวพริบในการประยุกต์ใช้พลังทางอารมณ์ซึ่งเป็นรากฐานของพลังงานของมนุษย์ เพื่อทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่นซึ่งอยู่แวดล้อมตนเองได้

เมเยอร์และซาโลเวย์ (อัจฉรา สุขารมณ์. 2542: 1; อ้างอิงจาก Mayer; & Salovey. 1997) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นทักษะเฉพาะตัวที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การงาน ครอบครัว และชีวิตส่วนตัว และคนที่มี EQ คือคนที่สามารถเข้าใจถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง รู้จักควบคุมจัดการและแสดงออกทางอารมณ์ รู้จักใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมสามารถที่จะตรวจสอบอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้ รู้เข้าใจเราและใช้ข้อมูลเหล่านี้มาชี้นำความคิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของตน

โกลแมน (ทศพร ประเสริฐสุข. 2542: 31; อ้างอิงจาก Goleman. 1998.) ได้ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถในการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเอง และความรู้สึกของผู้อื่น จนสามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

บาร์ออน (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551: 32; อ้างอิงจาก Bar-on. 1997: 14) ได้ให้นิยามของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ในคู่มือแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่เขาสร้างขึ้นว่า เป็นชุดของความสามารถ สมรรถนะและทักษะทางจิตพิสัย (Affective Domain) ที่ส่งผลต่อความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการต่อสู้ กับข้อเรียกร้องและแรงกดดันต่างๆที่มาจากภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อการมีสุขภาพจิตที่ดีและการประสบความสำเร็จในชีวิต โดนัลด์สัน (คมเพชร จัตรศุกกุล; และ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2544: 12; อ้างอิงจาก Donaldson. 1997: 2) ได้กล่าวถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีความสำคัญมากกว่าเชาว์ปัญญา บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองสามารถที่จะเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ทศพร ประเสริฐสุข (2542: 21) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึงความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายในตลอดจนสามารถรอคอยการตอบสนอง

ความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆได้อย่างมีความคืบหน้า รู้จักจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน (Study Success) ความสำเร็จในอาชีพ (Career Success) ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต (Life Success)

เทอดศักดิ์ เดชคง (2542: 15) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการรู้และเข้าใจตนเอง เข้าใจเห็นใจผู้อื่น มีความมุ่งมั่น อดทน รอคอยเพื่อไปยังเป้าหมาย มองโลกในด้านที่เป็นบวกและรู้จักจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งของตนเองได้

แสงอุษา โลจนานนท์ และภุชงค์ รุยาพร (2548: 15-16) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ ว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตระหนักถึงการใช้ปัญญากับอารมณ์ของตนเองและการใช้ปัญญาในการบริหารอารมณ์ของผู้อื่น โดนในส่วนความสามารถในการใช้กำกับอารมณ์ของตนเอง หมายถึงความสามารถในการรับรู้เข้าใจ สามารถควบคุมและสร้างแรงกระตุ้นจากภายในให้กับตัวเอง เพื่อให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการทำงานต่างๆได้อย่างเหมาะสม ถูกกับกาลเทศะและถูกทำนองครองธรรม พร้อมทั้งมีความสามารถในการแสดงออกซึ่งอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกับกาลเทศะเช่นกัน ในส่วนของการใช้ปัญญาบริหารอารมณ์ของผู้อื่น หมายถึงการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ให้กำลังใจ ตลอดจนมีความสามารถในการบริหารอารมณ์ของผู้อื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ดังนั้น ความฉลาดทางอารมณ์ อาจหมายถึงความสามารถของบุคคลที่ตระหนักได้ถึง ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ รอคอยการตอบสนอง ความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการให้กำลังใจ ชี้นำความคิด การกระทำของตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหา อุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆได้อย่างไม่คืบข้องใจจนสามารถสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้

2. ความเป็นมาเกี่ยวกับการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์

ระยะแรกนักจิตวิทยาให้ความสนใจกับความสามารถด้านการฉลาดรู้ของเชาวันปัญญา เช่น ความจำและการแก้ปัญหา แต่ก็มีนักจิตวิทยาหลายท่านเริ่มเห็นความสำคัญของความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับเชาวันปัญญา อย่างเช่น เวคสเลอร์ (Wechsler) ที่ได้ให้คำจำกัดความของเชาวันปัญญาว่า เป็นความสามารถหลายๆด้านรวมกันของบุคคลในการกระทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย คิดอย่างมีเหตุผล และจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับเชาวันปัญญานั้นมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ อารมณ์ บุคคล และสังคม (กรมสุขภาพจิต. 2543: 9)

ปีค.ศ.1920 นักจิตวิทยาชื่อ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้ให้ความหมายของสติปัญญาไว้ว่ามี 3 องค์ประกอบ และองค์ประกอบหนึ่งในสามก็คือ social intelligence คือ ความฉลาดทางสังคม แต่ต่อมาแนวคิดดังกล่าวก็ถูกละเลยไป

ปีค.ศ.1973 David McClelland ศาสตราจารย์ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย Harvard ได้เขียนบทความโดยเปิดประเด็นวิพากษ์หลายประการ คือ เกรตเจเลีย แม้บ่งถึงความสำเร็จในการเรียน แต่ไม่ได้ประกันถึงความสำเร็จในอาชีพ แบบวัดเชาว์ปัญญาและแบบวัดความถนัด ไม่ได้เป็นตัวทำนายความสำเร็จในอาชีพหรือในชีวิต แบบทดสอบและผลการเรียนสามารถใช้ทำนายการปฏิบัติงานได้ เพราะมีตัวแปรด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมาเกี่ยวข้อง แบบทดสอบและผลการเรียนนั้น ไม่ยุติธรรมแก่ชนกลุ่มน้อย ควรที่จะหันมาวัดสมรรถนะ (Competencies) ซึ่ง McClelland เชื่อว่าสามารถทำนายพฤติกรรมสำคัญๆ ได้แม่นยำกว่า (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551: 54-55)

ปีค.ศ.1983 โฮเวอร์ต การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง EQ ในหนังสือชื่อ “Frame of mind” โดยได้ให้แนวคิดว่าความสำเร็จของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถทางอารมณ์ด้วยเช่นกัน โดยการ์ดเนอร์ ได้กล่าวเกี่ยวกับเชาว์ปัญญาไว้ว่า ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ หลายด้าน (Multiple Dimensions) จึงเรียกเชาว์ปัญญาว่าเป็น พหุเชาว์ปัญญา (Multiple Intelligence) ซึ่งประกอบไปด้วยเชาว์ปัญญาด้านการคิดหรือการใช้ตรรกศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคิด และเชาว์ปัญญาด้านส่วนตัว (Personal Intelligence) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทั่วไป (General Components) สององค์ประกอบ คือ ศักยภาพในจิตใจ (Intrapsychic Capacities) และทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill) (คมเพชร จัตรศุกุล. 2544: 12-13; อ้างอิงจาก Gardner. 1983)

ปีค.ศ.1990 ซาโลเวย์และเมเยอร์ ได้ให้ความสนใจกับแนวคิดเกี่ยวกับ ความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเชาว์ปัญญาที่มีมาก่อนหน้านี้และเริ่มใช้คำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ซาโลเวย์และเมเยอร์ได้เริ่มโครงการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่มีความแม่นยำ และทำการศึกษาค้นคว้าความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ด้วย (กรมสุขภาพจิต. 2543: 31)

บุคคลที่ทำให้คำว่า Emotional Intelligence เป็นที่รู้จักแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน คือ แดเนียล โกลแมน (Goleman) โดยในปี ค.ศ.1996 เขาเขียนบทความลงใน Reader's Digest เรื่อง What's your Emotional IQ ปีค.ศ.1997 เขาได้เขียนเกี่ยวกับเรื่อง Emotional Intelligence ใน Edmonton Sunday Journal และล่าสุดในปี 1998 มีบทความใน Harvard Business Review (November, December 1998) เรื่อง “What Makes A Leader” ซึ่งให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเป็นผู้นำ นอกจากนี้โกลแมนยังได้ตั้งสถาบันฝึกนักบริหารทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยรัทเธอร์ (Rutger University) ในระยะก่อนหน้านี้และใกล้เคียงกันนี้ก็ได้มีนักจิตวิทยาอีกหลายท่านที่ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ด้วย อาทิเช่น โดมาสซิโอ (Damasio)

ในปี ค.ศ.1994 คูเปอร์และสวาฟ (Cooper; & Sawaf) ในปี ค.ศ.1997 บาร์ออน (Bar-On) ในปี ค.ศ.1997 และไวซิงเกอร์ (Weisinger) ในปี ค.ศ.1998 เป็นต้น (กรมสุขภาพจิต. 2543: 31)

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ในประเทศไทยเริ่มต้นในปี พ.ศ.2539 กองบรรณาธิการนิตยสาร Update ได้ส่งบทความ “The EQ Factor” ที่ตีพิมพ์อยู่ในนิตยสาร Time ฉบับเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1995 มาให้ นพ.เทอดศักดิ์ เดชคง แปลและเรียบเรียง จากนั้นต่อมา นพ.เทอดศักดิ์ เดชคง ก็ได้เขียนหนังสือเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งพิมพ์รวมเล่มเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2541 และก็มีผลงานอื่นๆตามมาอีกมากมาย ได้แก่ ปีพ.ศ.2542 หนังสือเรื่องจากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา ปีพ.ศ.2544 หนังสือเรื่องสติบำบัด เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีผู้ที่สนใจทำการศึกษาและเขียนหนังสือเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์คนอื่นๆตามมา เช่น ปีพ.ศ. 2542 วีระวัฒน์ บัณฑิตามัย ได้เขียนหนังสือ เซวน์อารมณ์ (EQ): ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต ปีพ.ศ. 2543 อัจฉรา สุขารมณ์ วิลาสลักษณ์ ชวัลลีย์ และอรพินทร์ ชูชม ได้ทำการรวบรวมบทความทางวิชาการเรื่อง อีคิว ปีพ.ศ. 2543 แสงอุษา โลจนานนท์ และกฤษณ์ ฤยาพร ได้เขียนหนังสือเรื่อง การบริหารอารมณ์ด้วยรอยยิ้มแบบไทยๆ และปีพ.ศ. 2543 สมณะโพธิรักษ์ ได้เขียนหนังสือเรื่อง อีคิวโลกุตระ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น (อัจฉรา สุขารมณ์; และอังศินันท์ อินทรกำแหง. 2548: 9-11)

ดังนั้น จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ข้างต้น ทำให้เห็นว่า ปัจจุบันแนวคิดเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายจากเหล่าบรรดานักวิชาการ นักการศึกษา และนักจิตวิทยาหลายท่านในประเทศไทย โดยจุดเริ่มต้นนั้นมาจากบทความเรื่อง The EQ Factor ที่ลงในนิตยสาร Time เมื่อปี 1995 ซึ่งต่อมาก็ได้มีผลทำให้บุคคลทั่วไปเปลี่ยนแนวคิด ทศนคติ มองเห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าความฉลาดทางสติปัญญา และเป็นเครื่องมือที่สำคัญอันก่อให้เกิดความสำเร็จแก่บุคคล ที่ไม่ใช่แค่ความสำเร็จในเรื่องการเรียนแต่ยังรวมไปถึงความสำเร็จที่เกี่ยวกับชีวิตในทุกๆด้านด้วย

3. องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

ได้มีผู้รวบรวมแนวคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543: 34-35) ได้สร้างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ขึ้น ตามกรอบแนวคิดของบาร์ออน โกลแมน เมเยอร์และชาโลเวย์ จากนั้นยังได้พัฒนาเป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อให้เหมาะสมกับคนไทย ซึ่งกรมสุขภาพจิตแบ่งปัจจัยของความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

ได้แก่ รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการได้ และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น ได้แก่ ใส่ใจผู้อื่น มีความเข้าใจและ

ยอมรับผู้อื่นรวมถึงแสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบได้แก่ รู้จักการให้ รู้จักการรับ รู้จักรับผิดชอบ

รู้จักให้อภัยและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. ความเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถ

ตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ได้แก่ การรู้ถึง

ศักยภาพของตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้ และมีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจ

ปัญหามีลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และมีความยืดหยุ่น

2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้แก่ การรู้จักการสร้าง

สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ตลอดจนแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

3. ความสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจ

ในตนเองพอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ความภูมิใจในตนเอง ได้แก่ เห็นคุณค่าในตนเอง และมีความเชื่อมั่นใน

ตนเอง

3.2 ความพึงพอใจในชีวิต ได้แก่ รู้จักมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน และพอใจ

ในสิ่งที่ตนมีอยู่

3.3 ความสงบทางใจ ได้แก่ การมีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข การรู้จักผ่อนคลาย

คลายและมีความสุขสงบทางจิตใจ

ซาโลเวย์ และเมเยอร์ (จารุวรรณ สุกุลคู. 2543: 18-19; อ้างอิงจาก Salovey; & Mayer, 1990: 185-211) เสนอองค์ประกอบ 5 ประการของความฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้

1. การตระหนักรู้อารมณ์ตน (knowing one's emotion or self awareness)

ได้แก่ การสังเกตและรับรู้อารมณ์ที่เกิดขึ้นของตนตามที่เป็นจริง มีความสามารถในการหยั่งรู้ความเปลี่ยนแปลงภาวะอารมณ์ของตนในแต่ละช่วงเวลา และแต่ละสถานการณ์ เข้าใจความรู้สึกของตนอย่างถ่องแท้ เข้าใจถึงความรู้สึกภายในที่แสดงออกทางร่างกายหรือกิริยาอาการที่ร่างกายแสดงออกเมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบอารมณ์

2. การจัดการกับอารมณ์ (manageing emotion) ได้แก่ การจัดการกับอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีความสามารถและเทคนิคในการผ่อนคลายความวิตกกังวล การละวางความเศร้าโศก โกรธ ผิดหวัง เสียใจ ได้ง่าย สามารถควบคุมตนไม่ให้เกิดอารมณ์ เช่น ความฉุนเฉียวออกมา สามารถปรับภาวะอารมณ์ให้กลับสู่สภาวะปกติได้โดยเร็ว มีการไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ

3. การจูงใจตน (motivating oneself) ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจตนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ กระตุ้นเตือนตนเองให้มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นไม่ท้อถอย สามารถอดทนรอผลที่ดีกว่าในภายหลัง มีความเชื่อมั่นว่าสามารถทำได้ ผักผ่อนตนเอง มีทัศนะมองโลกในแง่ดี

4. การรับรู้อารมณ์ของบุคคลอื่น (recognize emotion in others) ได้แก่ การมีความรู้สึกร่วม มีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา สามารถรับรู้อารมณ์และความต้องการ และสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

5. การจัดการความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (handling relationships) ได้แก่ ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ทั้งที่เป็นส่วนตัวและการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลได้

บาร์ออน (กรมสุขภาพจิต. 2543: 28-29; อ้างอิงจาก Bar-on. 1992) ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน 15 คุณลักษณะที่สำคัญๆไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายในตนเอง ประกอบด้วย

1.1 ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของตนเอง

1.2 ความสามารถในการแสดงความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดและการปกป้องสิทธิของตนเองด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์

1.3 ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจและศรัทธาตนเอง

1.4 การรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง ทำในสิ่งที่สามารถทำได้และต้องทำด้วยความสุขและความพอใจ

1.5 ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายของตนเอง สามารถควบคุมความคิด การกระทำโดยไม่พึ่งพาผู้อื่น

2. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการสร้างและคงสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น แสดงออกโดยมีความผูกพันทางอารมณ์ที่แน่นแฟ้น รวมทั้งรู้จักการให้และรับความรัก ความเอาใจใส่

2.2 ความสามารถในการร่วมมือและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคม

2.3 ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจและยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น

3. องค์ประกอบด้านการปรับตัวทางอารมณ์ ประกอบด้วย

3.1 ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจปัญหาและสามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ความสามารถในการแยกแยะความรู้สึกส่วนตัว กับสิ่งที่มีอยู่ในความเป็นจริงและความสามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์นั้น

3.3 ความสามารถในการปรับอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

4. องค์ประกอบด้านการจัดการกับความเครียด ประกอบด้วย

4.1 ความสามารถในการอดทนต่อเหตุการณ์ที่ร้ายแรง ภาวะกดดันและความรุนแรงของอารมณ์ได้ รวมทั้งตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4.2 ความสามารถในการอดทนต่อความปรารถนา สิ่งยั่ว และการแสดงออกที่ขาดการควบคุมได้

5. องค์ประกอบด้านลักษณะอารมณ์ทั่วไป ประกอบด้วย

5.1 ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตเป็นส่วนใหญ่และยินดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

5.2 ความสามารถในการมองโลกในแง่ดี แม้เผชิญกับสถานการณ์ที่เลวร้าย

ไวส์ซิงเจอร์ (สุภาพร พิสิฐวุฒินันท์. 2543: 10; อ้างอิงจาก Weisinger. 1998) ได้แบ่งความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะบุคคล เป็นส่วนที่เพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่ตนเอง (Intrapersonal Emotional Intelligence) ได้แก่ การพัฒนาให้มีความตระหนักรู้จักตน การบริหารอารมณ์ของตน และการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตน

2. การใช้ความฉลาดทางอารมณ์ของตนเพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (Interpersonal Emotional Intelligence) ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ และการช่วยเหลือผู้อื่นให้ช่วยตนเองได้

โกลแมน (จารุวรรณ สกุลคู. 2543: 23-24; อ้างอิงจาก Goleman. 1998: 357) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และชี้ให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญต่อการดำรงตนของบุคคลไม่แพ้ความฉลาดทางสติปัญญา สติปัญญาเกิดจากการทำงานของสมองส่วน neocortex ซึ่งพัฒนาขึ้นมาทีหลังและอยู่ส่วนบนของสมอง ในขณะที่อารมณ์มีศูนย์การทำงานอยู่ในส่วน subcortex ซึ่งพัฒนาขึ้นก่อนและอยู่ส่วนล่างของสมอง ความฉลาดทางอารมณ์เกิดจากการทำงานประสานกันของสมองทั้งสองส่วนนี้ โกลแมนได้ปรับปรุงรูปแบบความฉลาดทางอารมณ์ของซาโลวีย์และเมเยอร์ ตามแนวคิดของตนโดยให้เหตุผลว่าเป็นรูปแบบที่มีประโยชน์มากที่สุดในการทำความเข้าใจการทำงานของสมองในการดำรงชีวิตและการทำงาน องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกลแมน ได้แก่

2.1 การตระหนักรู้ตน (self-awareness) ได้แก่ การตระหนักรู้อารมณ์ของตนในขณะนั้นและการใช้การตระหนักรู้นั้นเป็นแนวทางในการตัดสินใจ มีการประเมินความสามารถที่แท้จริงของตนและมีความมั่นใจในตัวเองอย่างสมเหตุสมผล

2.2 การควบคุมตน (self-regulation) ได้แก่ การจัดการกับอารมณ์ของตนโดยใช้อารมณ์ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน มีความรอบคอบ สามารถอดได้ รอได้ เพื่อผลที่ดีกว่าในภายหลัง สามารถดึงตนเองขึ้นจากความโศกเศร้า ขุ่นมัวอารมณ์และเข้าสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว

2.3 การจูงใจตน (self-motivation) ได้แก่ การใช้สภาวะอารมณ์เป็นสิ่งกระตุ้นและนำไปสู่จุดมุ่งหมาย ช่วยให้สามารถเริ่มต้นได้และมีความมานะบากบั่นในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ สามารถปรับปรุงตนจนนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์

2.4 การมีความรู้สึกร่วม (empathy) ได้แก่ การรู้จักเอาใจเขาเข้ามาใส่ใจเรา รู้สึกได้ถึงสภาวะอารมณ์ของบุคคลอื่น สามารถรับรู้อารมณ์ ความต้องการ ความวิตกกังวลของบุคคลอื่น และสามารถแสดงออกต่อบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม การสร้างความคุ้นเคยและเข้าหากันได้กับบุคคลหลายๆประเภท

2.5 การมีทักษะทางสังคม (social skill) หรือมนุษยสัมพันธ์ (human relation) ได้แก่ การจัดการกับอารมณ์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆได้ดี การมีความสามารถในการอ่านสถานการณ์ทางสังคมหรือเครือข่ายทางสังคมได้อย่างแม่นยำ การรู้จักประคับประคองความสัมพันธ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่น การใช้ทักษะทางสังคมในการชักชวน การนำ การเจรจาต่อรอง และการแก้ไขข้อขัดแย้งให้บรรลุผล

จากองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ข้างต้นดังที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นแนวคิดเรื่องโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ทั้งในด้านองค์ประกอบส่วนบุคคลและองค์ประกอบสังคมที่มีความคล้ายคลึงกันอยู่ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีความชัดเจนและครอบคลุมโครงสร้างของนักจิตวิทยาหลายๆท่านมากที่สุด แบ่งได้เป็น 5 มิติ คือ การตระหนักรู้ตน การควบคุมตน การจูงใจตน การมีความรู้สึกร่วม และการมีทักษะทางสังคม นั่นเอง

4. ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาส่วนใหญ่ในระยะแรกจะคุ้นเคยกับคำว่า สติปัญญาหรือเกณฑ์ภาคเชวาร์น (IQ) มากกว่าความฉลาดทางอารมณ์หรือเกณฑ์ภาคอารมณ์ (EQ) โดยเมื่อก้าวถึงคนที่ประสบความสำเร็จ ก็มักจะนึกถึงว่าคนๆนั้นต้องเป็นคนเก่ง และความเก่งในที่นี้ก็มุ่งไปที่ IQ เป็นหลัก จนกระทั่งในปี ค.ศ.1983 โฮเวอร์ต การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความสามารถทางอารมณ์ หรืออีคิว ในหนังสือชื่อ “Fram of mind” โดยให้แนวคิดว่าการประสบความสำเร็จของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ

ความสามารถทางอารมณ์ของเขาด้วย ต่อจากนั้นได้มีผลการศึกษาที่น่าสนใจ เช่น ผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด ที่ทำการศึกษาย้อนหลังเกี่ยวกับความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งทำการศึกษาจากผู้เรียนจบในทศวรรษ 1940 เป็นการศึกษาระยะยาวติดตามจนถึงวัยกลางคน โดยผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนจบและได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง มักไม่ประสบความสำเร็จเมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า ทั้งในด้านหน้าที่การงานและความสุขในชีวิตครอบครัว แนวความคิดดังกล่าวข้างต้นได้ทำให้การศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เริ่มเป็นที่แพร่หลายและรู้จักกันมากขึ้นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อแนวใหม่เห็นว่า คนที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทั้งระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2547: 56-57; อ้างอิงจาก Goleman. 1995: 35) สอดคล้องกับที่นักวิจัยทั้งหลายได้ยืนยันว่า ไอคิว (IQ) ส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตเพียง 20 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ส่วนที่เหลือเป็นปัจจัยด้านอื่นรวมทั้งความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งคนที่ได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มาเป็นอย่างดี จะสามารถรับรู้ เข้าใจ และจัดการกับความรู้สึกของตนเองได้ รวมทั้งยังสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้อีกด้วย (ประสงค์ สังขะไชย. 2546: 25)

สภาพสังคมในปัจจุบันพบว่า ผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่เผชิญปัญหาด้านความรู้สึก จนทำให้เสียโอกาสทางการศึกษาไปอย่างน่าเสียดาย เช่น ปัญหาหาเสพติด ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน หรือปัญหาด้านพฤติกรรมอย่างอื่น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ได้มีที่มาจากความอ่อนแอทางความสามารถทางเชาวน์ปัญญา แต่มาจากความอ่อนแอทางอารมณ์ ที่ไม่สามารถรู้เท่าทันและจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกทั้งของตนเองและผู้อื่น ปัจจุบันได้มีการนำความรู้เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์เข้ามาสอนในโรงเรียน เช่น ในสหรัฐอเมริกา มีการนำกิจกรรมที่เรียกว่า Self-Science มาใช้ในห้องเรียน โดยวิธีการ คือ การให้นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเองในขณะที่ครูถามชื่อตนเอง เช่น วันนี้อารมณ์ดี กังวลเล็กน้อย หรือมีความสุข แทนการตอบว่ามาหรือไม่มา จุดมุ่งหมายของการสอนวิชานี้ คือ เพื่อพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคม หลักสูตรนี้ไม่ได้สอนเฉพาะผู้เรียนที่มีปัญหาเท่านั้น แต่เป็นการพัฒนาทักษะความเข้าใจที่มีความสำคัญกับเด็กทุกคน โดยมีแนวคิดที่ว่าผู้เรียนจะเข้าใจบทเรียนได้ลึกซึ้ง เมื่อมีประสบการณ์โดยตรงมากกว่า การรับฟังจากการสอนเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้นยังมีการนำหลักสูตรนี้มาใช้ป้องกันปัญหาต่างๆ เช่น การใช้สารเสพติด การตั้งครรภ์ในวัยเรียน การออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นต้น (กรมสุขภาพจิต. 2543) ด้วยเหตุนี้ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญอันจะทำให้เด็กมีรากฐานที่ดี พร้อมทั้งจะเรียนรู้และนำตนเองไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาและการดำรงชีวิตในสังคม ดังคำกล่าวของ สมชาย จักรพันธ์ (2543: 80-83) ที่ว่า อารมณ์เป็นเสมือนแหล่งพลังงานทางจิตใจที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ความหวัง ความทะเยอทะยานเปลี่ยนแปลงความคิดไปสู่ความสมบูรณ์และความสุขในชีวิต

ดังนั้น ความฉลาดทางอารมณ์จึงมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสำเร็จในการศึกษาของบุคคล อันจะช่วยผลักดันให้บุคคลจบออกไปเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกันกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและมีความสุข

5. องค์ประกอบส่วนบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์

5.1 เพศกับความฉลาดทางอารมณ์

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย และอุสา สุทธิสาคร (2542: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านชีวประวัติของนักศึกษาระดับปริญญาตรีกับความสามารถด้านเชาว์อารมณ์ 7 ด้าน ประกอบด้วย การรู้จักอารมณ์ของตน การตระหนักรู้ภาวะอารมณ์ของผู้อื่น ความเอื้ออาทร วุฒิภาวะทางอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ของตน การมีแรงจูงใจที่ดี และทักษะทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงมีความสามารถด้านความเอื้ออาทร วุฒิภาวะทางอารมณ์และการควบคุมด้านอารมณ์ตนเองสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านความเอื้ออาทร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีผลต่อความสามารถทางเชาว์อารมณ์ด้านความเอื้ออาทร การตระหนักรู้ถึงภาวะอารมณ์ของผู้อื่น การรู้จักอารมณ์ของตนเองและการมีแรงจูงใจที่ดี การปรึกษาหารือกับพี่น้องและครูอาจารย์เมื่อเวลามีปัญหาที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะทางเชาว์อารมณ์

ชูทาร์โซ และคณะ (ไพรินทร์ ทองภาพ. 2545: 26; Sutarso; & Other. 1996: Abstract) ทำการศึกษาผลของเพศและเกรดเฉลี่ยที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบสำรวจความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ใน 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการรับรู้ตนเอง และด้านการจัดการกับอารมณ์ ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีคะแนนด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและการรับรู้ตนเองสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศต่อการจัดการกับอารมณ์

สายฝน จันทะพรหม (2546: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนปลาย ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี นักศึกษาชาย-หญิง ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต) ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมมากกว่าเพศชาย โดยในด้านดี การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ความเห็นอกเห็นใจและความรับผิดชอบมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายนั้นจะมีความฉลาดทางอารมณ์ในด้านการรู้จัก/มีแรงจูงใจในตนเองมากกว่าเพศหญิง

ญาณวิทยา บุญเฮง และนิดา บุญเฮง (2547: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) ของนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม องค์ประกอบด้านดี ด้านเก่งและด้านสุขของนักศึกษาอยู่ในระดับเกณฑ์ปกติ และคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม องค์ประกอบด้านดี ด้านเก่งและด้านสุขของนักศึกษาเพศหญิงสูงกว่านักศึกษาเพศชาย

อัจฉรา สุขารมณ์ และอังศินันท์ อินทรกำแหง (2548: 11-14) ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับอีคิวในประเทศไทย พบว่า เพศ จัดอยู่ในกลุ่มปัจจัยชีวสังคมซึ่งความสัมพันธ์เป็นบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ด้วยอิทธิพลขนาดเล็กกับความฉลาดทางอารมณ์ ขณะที่ปัจจัยทางชีวสังคมอื่น (ระดับตำแหน่งงานและอาชีพ) ปัจจัยด้านครอบครัว(อีคิวพ่อแม่ ระดับ

การศึกษาของแม่และผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของพ่อแม่ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว บทบาทการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ และอาชีพของผู้ปกครอง) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม(โรงเรียน ที่ทำงาน และสื่อมวลชน) มีความสัมพันธ์เป็นบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ด้วยอิทธิพลขนาดปานกลาง

ภรณ์ เอื้อจรัสพันธุ์ และคนอื่นๆ (2550: 244) ทำการศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2549 พบว่า นักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในช่วงเกณฑ์ปกติหรือสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และสำหรับปัจจัยด้านเพศ ชั้นปี และหลักสูตรการศึกษาพบว่า ไม่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม แต่ในองค์ประกอบย่อยนั้น พบว่า เพศมีผลต่อแรงจูงใจและความสุขสงบทางใจ ส่วนชั้นปีมีผลต่อด้านดี และองค์ประกอบย่อยด้านการควบคุมตนเอง

สมนา อาฮูวารี และคันสนีย์ สุภาภา (2552-2553: 8-9) ทำการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถามจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตโดยรวม คือ เพศ ซึ่งพบว่าเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์มากกว่าเพศชาย

สุวิมล จุลวานิช และนพมณี ฤทธิกุลสิทธิชัย (2556: บทคัดย่อ) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษามีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและในรายด้าน ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข อยู่ในระดับปกติ นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและในรายด้านอยู่ในระดับปกติและไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบย่อยด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเพศและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาข้างต้นทำให้เห็นว่า ลักษณะเพศของนักศึกษาที่ต่างกันทำให้นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกันด้วย

5.2 สาขาวิชากับความฉลาดทางอารมณ์

ญาณวิทยา บุญเฮง และนิตา บุญเฮง (2547: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามสาขาวิชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชากายภาพบำบัดมีคะแนนของความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด

ศิริวรรณ พจนอารี (2551: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันผาอุปสรรค และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชยการเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า

นักเรียนที่เรียนสาขางานต่างกันมีเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรค และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญรอด โชติวชิรา (2552: 145) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี ใน 4 สถาบันการศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้ง 4 สถาบันการศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปกติ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้ง 4 สถาบันการศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

จุติมา รัตนพลแสนย์ (2554: 33-40) ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนต่างคณะกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ในองค์ประกอบความดี ความเก่ง และความสุขโดยรวมแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างจากคณะครุศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะอื่น รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างคณะวิทยาการจัดการ และไม่พบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ในองค์ประกอบความดี ด้านความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ในองค์ประกอบความเก่ง ด้านความสงบทางใจ

ดังนั้น จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาทำให้เห็นว่า นักศึกษาที่เรียนอยู่ในสาขาวิชาต่างกันจะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ชั้นปีที่ศึกษากับความฉลาดทางอารมณ์

วารุณี แจ่มกระจ่าง (2540: 115) ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 และปีที่ 2 มีการปรับตัวในระดับดี ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 3 มีการปรับตัวในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการปรับตัวได้ดีที่สุด

ลักขณา แพทยานันท์ (2542: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและความพึงพอใจทางจิตวิญญาณกับเชาวน์อารมณ์ของนิสิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าตัวแปรระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตดา อุดลยพิเชษฐ์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนา เชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พบว่า นักศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับเชาวน์อารมณ์ต่ำมีคะแนนความแตกต่างระหว่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลองสูงกว่านักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์สูงและเชาวน์อารมณ์ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีองค์ประกอบความฉลาดทาง

อารมณ์ด้านดีมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 โดยเฉพาะด้านเห็นใจผู้อื่นและด้านความรับผิดชอบ นิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีความเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 1 มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้ดีกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านพอใจชีวิต แสดงว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 1 มีด้านความพึงพอใจชีวิตมากกว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2

อรทัย ศิริลักษณ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมของนักศึกษากิจกรรมบำบัดอยู่ในเกณฑ์ปกติ 134 คน (ร้อยละ 57.02) อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ 96 คน (ร้อยละ 40.85) และอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ 5 คน (ร้อยละ 2.12) และยังพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมสูงกว่าชั้นปีอื่นๆ

วิณี ชิตเชิดวงศ์ (2545-2546: 67-68) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้านอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ และนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิณา ถาวรโลหะ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคมของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

ประภาส ปานเจียง (2558: 84) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ และรูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาในจังหวัดสงขลา พบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง นักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ด้านความอดทน อดกลั้นสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3

นอกจากนี้ มีงานวิจัยซึ่งอาจส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ คือ ลอยด์ และการ์ตเรลล์ (สุภาณี เจียมศักดิ์. 2543: 90-91; อ้างอิงจาก Lloyd; & Gartrell. 1983: 964-966) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับคะแนนรวมของปัญหาเป็นไปในทางบวก นักศึกษาในชั้นเรียนสูงขึ้นโดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ยกเว้นชั้นปีสุดท้ายคะแนนปัญหามากนักศึกษามีการปรับตัวมาก นักศึกษาที่อยู่ชั้นปีสูงกว่าจะมีการปรับตัวน้อยกว่ายกเว้นนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายจะมีการปรับตัวมากขึ้น

ดังนั้น จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับชั้นปีที่ศึกษาและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ข้างต้น ทำให้เห็นว่า นักศึกษาซึ่งอยู่ในชั้นปีต่างกันจะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน โดย นักศึกษาในระดับชั้นปีสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาในระดับชั้นปีต่ำกว่า

6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

6.1 ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม

การสนับสนุนทางสังคมเป็นการเกื้อหนุนทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ ที่บุคคลได้รับจากครอบครัว เพื่อน ผู้ร่วมงานและบุคคลอื่นๆในสังคม ทำให้ตนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีคนรักเอาใจใส่ ให้คุณค่าและคิดในด้านดีกับตนเอง บุคคลที่สามารถให้การสนับสนุนทางสังคมกับบุคคล ได้แก่ บิดามารดา พี่น้อง สมาชิกในครอบครัว คู่ชีวิต ญาติ ลูกพี่ลูกน้อง ตลอดจนเพื่อนบ้าน เพื่อนฝูงและเพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่คนแปลกหน้า ผู้คนเหล่านี้ก็จะให้การสนับสนุนในเรื่องที่แตกต่างกันไป (พรพิมล วรวิทย์พุทธพงศ์; และ สงคราม เชาว์นศิลป์. 2549: 33)

คอบบ์ (สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์. 2550: 42; อ้างอิงจาก Cobb. 1976: 300-314) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional support) เป็นการช่วยให้บุคคลรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ เป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. การสนับสนุนด้านการยอมรับและการเห็นคุณค่า (Esteem support) เป็นการช่วยให้บุคคลรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองมีค่า และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น
3. การสนับสนุนด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Socially supportor network) เป็นการช่วยให้บุคคลรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม

เฮาส์ (อรชร ไหวทวิ. 2548: 64; อ้างอิงจาก House. 1981: 202) แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) หมายถึง ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ การให้กำลังใจ การแสดงความรักความผูกพันต่อกัน การยอมรับนับถือ
2. การสนับสนุนด้านการประเมินเปรียบเทียบพฤติกรรม (Appraisal Support) เป็นการให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการประเมินตนเองหรือเรียนรู้ตนเอง ได้แก่ การเห็นพ้อง การรับรอง การให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นใจ การสนับสนุนด้านนี้จึงเหมือนการเสริมแรงทางสังคม
3. ด้านการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Support) หมายถึง การให้คำแนะนำข้อเท็จจริง แนวทางการเลือก หรือแนวทางการปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้

4. การสนับสนุนด้านสิ่งของ การเงิน หรือการงาน (Instrumental Support) หมายถึงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน แรงงาน วัสดุสิ่งของ เวลา เป็นต้น

ทรอทส์ (สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์. 2550: 40; อ้างอิงจาก Troits. 1986: 416-423) ได้แบ่งชนิดของการสนับสนุนจากสังคมออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การได้รับการสนับสนุนด้านอารมณ์สังคม (Socialemotional aid) เป็นการที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การยอมรับ การเห็นคุณค่า และรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. การได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational aid) เป็นการที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งได้รับคำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับ

3. การได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร (Instrumental aid) เป็นการได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เงินทอง ทำให้บุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือนั้นสามารถดำรงบทบาทหรือหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ

เพนเดอร์ (อรชร โททวิ. 2548: 65; อ้างอิงจาก Pender. 1987: 396) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมมีหน้าที่ 3 ประการดังนี้

1. ดำรงไว้ซึ่งสุขภาพ โดยการสนับสนุนทางสังคมจะช่วยส่งเสริมสิ่งแวดลอมให้เหมาะสมด้วยการช่วยลดภาวะเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต

2. ส่งเสริมภาวะสุขภาพโดยการสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้มีสิ่งแวดลอมที่เอื้ออำนวยต่อการมีพัฒนาการและการเจริญเติบโตได้ดี

3. ป้องกันความเจ็บป่วย แรงสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้มีวิจารณญาณ หรือเลือกใช้กลยุทธ์ในการปรับตัวเมื่อมีความเครียดเกิดขึ้น ช่วยให้คนปรับพฤติกรรมเพื่อผ่อนคลายระบบของอันตรายหรือความเครียดที่ประสบอยู่

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย และอุษา สุทธิสาคร (2542: 112-113) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบด้านชีวประวัติของนักศึกษาความสามารถด้านเชาวน์อารมณ์ ผลการศึกษาพบว่าสภาพความสัมพันธ์กับบิดามารดา มีผลต่อเชาวน์อารมณ์ในด้านความเอื้ออาทร การมีแรงจูงใจที่ดี การควบคุมอารมณ์ของตน และทักษะทางสังคมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การปรึกษาหารือกับพี่น้อง ครูอาจารย์ เมื่อเวลามีปัญหา มีความสัมพันธ์กับเชาวน์อารมณ์และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีผลต่อเชาวน์อารมณ์ในด้านความเอื้ออาทร การตระหนักรู้ถึงภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น การมีแรงจูงใจที่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรพงษ์ ชูเดช และวิภาวี เอี่ยมวรเมธ (2545: 215) ศึกษาเรื่อง ตัวแปรในการทำนายสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่าตัวแปร ที่สำคัญในการทำนายสุขภาพจิตได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้านอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านอาคารสถานที่ ความรู้สึก นึกคิดเกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถทางการศึกษาและสภาพบรรยากาศในครอบครัวด้านสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในครอบครัว

วีณา ถาวรโลหะ (2546: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคมของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า ที่อยู่อาศัย ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม

พาวเวอร์ (วีณา ถาวรโลหะ. 2546: 58; อ้างอิงจาก Power. 1999: 665-685) ศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และการปรับตัวกับความเครียดในการสอบของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาเพศหญิงได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าเพศชายและปรับตัวได้ดีกว่า นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายการปรับตัวต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 35

บุรียา แดงพันธ์ และคณิต เขียววิชัย (2558: 27) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ พบว่า การสนับสนุนทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจมีเหตุผล ความฉลาดทางอารมณ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับ และสามารถร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ ร้อยละ 35.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น กล่าวได้ว่าการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดีของนักศึกษา อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วย

6.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

6.2.1 บรรยากาศการเรียนการสอน

บรรยากาศการเรียนการสอน มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินไปได้อย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่น ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียน ต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีการแหวะระว่างกัน ปราศจากการติและวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือกัน บรรยากาศที่ดีอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจใช้เวลาในการเรียนเต็มที่ ในทางกลับกันถ้ามีบรรยากาศที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ และไม่ตั้งใจเรียน (พิมพันธ์ เตชะคุปต์. 2545: 49)

ฉันทนา ภาคบงกช (2544: 31) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต้องอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาจิตใจและบุคลิกภาพ อย่างเช่น การจัดสื่อและประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กมีโอกาสเลือกและตัดสินใจ ได้ริเริ่มอย่างอิสระ ซึ่งเป็น

บรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น และอิสระ จะนำมาซึ่งความสุข ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความสนใจ ใฝ่รู้ และมีความพึงพอใจในชีวิต

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2545: 48-49) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะบรรยากาศการเรียนการสอนโดยแยกไว้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพหรือบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียน มีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติของผู้เรียน ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพเหมาะสมควรเป็นห้องเรียนที่มีสีสันทน งาม และสบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างเพียงพอกับผู้เรียน สะอาดถูกสุขลักษณะ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะและสื่อต่างๆสามารถเคลื่อนย้ายได้เพื่อเอื้อต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ

2. บรรยากาศทางจิตใจ หรือบรรยากาศความคุ้นเคย ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน ได้แก่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพและสะอาด มีอารมณ์ขัน ท่าทางเหมาะสม พฤติกรรมการสอนของผู้สอน เป็นพฤติกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าด้วยตัวเอง ให้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ห้องเรียนดำเนินการเรียนการสอนด้วยความสนุกสนานและมีชีวิตชีวา พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน คือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดด้วยความเต็มใจ โดยปราศจากการวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนกับผู้เรียนรู้จักคุ้นเคยและมีความไว้วางใจกัน

3. บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นคว้าหาความรู้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของนักคิดคือ มีลักษณะใจกว้าง มีเหตุผล และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

4. บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้นสนใจติดตามค้นคว้า เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า ตลอดจนการสร้างบรรยากาศแข่งขันกันระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่ม

5. บรรยากาศของการยอมรับนับถือ คือ บรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะที่เป็นผู้ให้ความรู้ นอกจากนี้ยังเป็นบรรยากาศที่ผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถ สติปัญญา ความถนัด และทักษะที่แตกต่างกัน ผู้สอนต้องเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาได้ แต่อาจเร็วช้าต่างกัน

6. บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนมีวินัย ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีความรับผิดชอบต่องาน และตรงต่อเวลา ตลอดจนเวลาที่ผู้เรียนมีความสุภาพและเป็นผู้มีสัมมาคารวะ

7. บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักให้การเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ (อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. 2545: 59–60)

1. องค์ประกอบด้านกายภาพ (Physical environment) เป็นบรรยากาศที่ส่งผลต่อผู้เรียนทางกาย ได้แก่การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น น่าอยู่ และเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดห้องเรียนต่างๆ และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ทั้งบุคคล ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนดนตรี กีฬา ศาสนาศิลปวัฒนธรรม ให้เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งผลต่อจิตใจผู้เรียนให้อยากเรียนและมีความสุขเมื่อได้มาโรงเรียน

2. องค์ประกอบด้านจิตภาพ (Psychological environment) เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบ คือ สิ่งที่มากระทบความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน ซึ่งอาจเกิดจากสิ่งที่เป็นกายภาพ เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้แออัดเกินไป อาคารสถานที่ไม่สวยงาม ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ หรืออาจเป็นบุคคล สิ่งที่เกิดขึ้นจากบุคลิกภาพ รวมถึงการกระทำของบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น หรือบุคคลอื่นๆ เช่น ความเข้มงวดของครู ขอบวิจารณ์ ห้างเหิน ไม่พร้อมที่จะสอน ไม่มีความเป็นกันเอง เป็นต้น หากบรรยากาศการเรียนรู้ทางกายภาพและบุคคลดี มีการยอมรับให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีความใกล้ชิดกัน มีความปรารถนาดีต่อผู้เรียน ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ มีอิสระในการคิดและสร้างสรรค์ ส่งผลต่อความชอบ พอใจในการเรียนและความสำเร็จในการเรียน

3. องค์ประกอบด้านสังคมภาพ (Sociological environment) เป็นบรรยากาศที่ส่งผลต่อผู้เรียนอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การประพฤติปฏิบัติต่อกัน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติหรือกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เช่น การร่วมมือกันทำงาน การช่วยเหลือกัน เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมีน้ำใจต่อกัน สำหรับในชั้นเรียน บรรยากาศการเรียนรู้ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน

อารี พันธุ์ณี (2546: 290) กล่าวว่า สถานการณ์ในชั้นเรียนที่อาจทำให้ผู้เรียนเบื่อ ไม่พอใจขัดแย้งควหาทางลดหรือขจัด เพราะเป็นสิ่งที่บ่อนุสรต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจบทเรียน ตอบคำถามไม่ได้ เช่น แสงสว่างไม่พอ มีเสียงดังรบกวน อากาศถ่ายเทไม่สะดวก มองกระดานดำไม่ชัดเจน ไม่ได้ยินเสียงผู้สอนพูด ต้องหยุดทำงานที่กำลังสนใจอยู่ลงกลางคัน ถูกทดสอบในสิ่งที่ผู้สอนไม่เคยสอน หรือไม่เคยกล่าวถึงมาก่อน บทเรียนยากเกินความสามารถ ตลอดจนการจัดให้อยู่ในกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างจากเพื่อนมากเกินไป

กิดานันท์ มลิทอง (2548: 26-29) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ สภาพห้องเรียนซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพทั้งในเรื่อง แสงสว่าง อุณหภูมิภายในห้องเรียน เสียงรบกวนจากภายนอก จะทำให้ผู้เรียนขาดสมาธิ ลดความ กระฉับกระเฉง ไม่มีความกระตือรือร้นขาดความตั้งใจเรียนอันส่งผลให้การเรียนรู้หย่อนประสิทธิภาพและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

ดังนั้น กล่าวได้ว่าบรรยากาศการเรียนการสอน เป็นการรับรู้ของนักศึกษาที่มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนและบุคลิกภาพของอาจารย์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวนักศึกษากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ความสนใจและพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน อันช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ นำมาซึ่งความสุขในการเรียนและมีความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

6.2.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (encourages student-faculty contact) การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้บัณฑิตมีส่วนร่วมในการเรียน เพราะการที่อาจารย์ให้ความเป็นกันเอง สนใจ ห่วงใย และยินดีรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เป็นสิ่งที่เพิ่มพูนแรงกระตุ้นทางปัญญาแก่นักศึกษาทำให้นักศึกษามีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายในเรื่องต่างๆ (พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย; และ คนอื่นๆ. 2543: 12; อ้างอิงจาก Chickering; & Gamson. 1991: 33-34)

วิจิตร ศรีสอาน (2518: 35) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะเป็นพื้นฐานของสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรจะทำให้ประสิทธิภาพในการสอนด้อยลง

สุชาติ รัชชกุล (2537) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยให้เกิดความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของนักศึกษา และอาจารย์ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ มีผลต่อความมั่นใจในการเรียนของผู้เรียน มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม

โคแกน (พจนมัลย์ สกลเกียรติ. 2555: 17; อ้างอิงจาก Cogan. 1975: 135–139) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้นกล่าวคือ ถ้ายังอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นักศึกษาจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์และนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

เซเลอร์ (ทัศนาก ทอภักดี. 2551: 16; อ้างอิงจาก Saylor.1987) ได้สนับสนุนว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่มีต่อกันนั้นไม่ว่าจะเป็นในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ การเป็นแบบอย่าง การดูแลช่วยเหลือสนับสนุน จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้พัฒนาทั้งในด้านบุคลิกภาพและสมรรถนะทางวิชาชีพ

กรอนลันด์ (นิรมล สุวรรณโคตร. 2553: 28; อ้างอิงจาก Gronlund. 1959: 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียน

ดังนั้น กล่าวได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นการแสดงพฤติกรรมหรือความสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างครูอาจารย์กับนักศึกษาที่เกิดขึ้นทั้งภายในชั้นเรียน ซึ่งหากเป็นไปในลักษณะที่ดีแล้วก็จะส่งผลดีอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน อีกทั้งยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลต่อการเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดีของนักศึกษา อันทำให้นักศึกษามีความพร้อมจะเผชิญกับอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ รวมทั้งสามารถหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

6.3 ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ นอกจากจะทำการศึกษาปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับนักศึกษาแล้ว ปัจจัยซึ่งอยู่ภายในจิตใจของนักศึกษาเองก็มีความสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการอธิบายความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดลักษณะทางจิต ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เจตคติ

คำว่า เจตคติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Aptus แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม แต่เดิมนั้นเจตคติใช้คำว่า ทศนคติ ต่อมาคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของราชบัณฑิตยสถานให้ใช้คำว่า เจตคติ ในปีพ.ศ. 2519 และกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้คำนี้ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน (ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2550: 1)

เจตคติ เป็นพฤติกรรมการวัดด้านเจตพิสัย (affective domain) โดยเน้นการวัดความรู้สึก อารมณ์ การยอมรับ ได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 17) กล่าวว่าเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆอาจอยู่ในรูปของการชอบ หรือไม่ชอบ สนใจหรือไม่สนใจ และต้องการหรือไม่ต้องการ เป็นต้น

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541: 366) กล่าวว่า เจตคติ เป็นอักษณาสัยหรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของหรือความคิด อาจจะเป็นทางบวกหรือทางลบก็ได้ ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่เผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติทางลบต่อสิ่งใดก็จะมีผลเสีย

ภพ เลหาไพบูรณ์ (2542: 86) กล่าวว่า เจตคติ เป็นเรื่องที่ซับซ้อนและมีความรู้ สึกด้านอารมณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมองไม่เห็น เป็นตัวกำหนดให้บุคคลมีการกระทำต่างๆกัน แล้วแต่ความเชื่อ ค่านิยมและความรู้สึกของเขา

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543: 106) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2545: 64) กล่าวว่า เจตคติ คือ ผลผสมผสานของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใด คนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งๆ ซึ่งออกมาในรูปการประเมินค่า อันอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น

ชอร์และไรท์ (ลวัน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2543: 57-58; อ้างอิงจาก Shaw; & Wright. 1967) ได้รวบรวมลักษณะทั่วไป หรือมิติของเจตคติจากแนวคิดของนักจิตวิทยาหลายคน ส่วนใหญ่มองเจตคติมีลักษณะ ดังนี้

1. เจตคติขึ้นอยู่กับการประเมินมโนภาพของเจตคติ แล้วเกิดเป็นพฤติกรรมแรงจูงใจ เจตคติเป็นเพียงความรู้สึกโน้มน้าวจากการประเมินยังไม่ใช่พฤติกรรม ตัวเจตคติเองไม่ใช่แรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม แต่ถ้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมแล้วจะเป็นลักษณะ 4 กลุ่ม คือ Positive-approach ตัวอย่างเช่น ความเป็นเพื่อน ความรัก ฯลฯ Negative-approach ตัวอย่างเช่น การโจมตี ตำรา ต่อสู้ ฯลฯ Negative-avoidance ความกลัว ความเกลียด ฯลฯ ประเภทนี้เป็นเจตคติที่ไม่ดีแบบไม่ยากพบเห็นหน้า คือ อยากหลีกเลี่ยงให้ไกลนั่นเอง และอีกกลุ่มคือ Positive-avoidance เป็นลักษณะเจตคติดีทางบวก แต่ก็อยากหลีกเลี่ยง หรือไม่รบกวนตัวอย่างเช่น การปล่อยใจให้เขาอยู่เฉยๆ เมื่อเขามีทุกข์ เป็นต้น

2. เจตคติเปลี่ยนแปรความเข้มข้นตามแนวของทิศทาง ตั้งแต่บวกจนถึงลบ นั่นคือ เป็นการแสดงความรู้สึกว่าไปทางบวกมากหรือน้อย ไปทางลบมากหรือน้อย ความเข้มข้นศูนย์ก็คือ ไม่รู้สึกนั่นเอง หรือเป็นกลางระหว่างบวกกับลบ แต่จุดที่เป็นกลางเป็นนั้นเป็นปัญหาต่อการแปลผลเพราะตามธรรมชาติจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตอบ (Central error) บางคนไม่คิดอะไรก็ติดลงตรงกลางก็มีมาก

3. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าเจตคติทั้งหลาย ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งนั้นมีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติทางดี ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่า ก็จะเกิดเจตคติไม่ดี สิ่งใดเราไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยจะไม่เกิดเจตคติเพราะไม่ได้ศึกษารายละเอียดของสิ่งนั้น การเรียนรู้เป้าเจตคติอาจผ่านตัวจริงหรือผ่านสื่อทั้งหลายที่มีต่อเป้าเจตคติตัวจริงก็ได้ สามารถเกิดเจตคติขึ้นได้

4. เจตคติขึ้นอยู่กับการเป้าเจตคติหรือกลุ่มสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าทั้งหลายอาจเป็นคน สัตว์สิ่งของ สถาบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพหรือสิ่งอื่นๆ ก็ได้ เจตคติจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับการเป้าเจตคติที่ได้สัมผัสเรียนรู้มาอย่างน้อยแตกต่างกันเป็นสำคัญ เป้าเจตคติที่มีลักษณะเป็นกลุ่มใกล้เคียงกัน จะมีเจตคติแตกต่างจากเป้าเจตคติที่มีลักษณะของกลุ่มแตกต่างกันมาก

5. เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั่นคือกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะต่างกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติดีต่อสิ่งเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย

6. เจตคติมีลักษณะมั่นคงและทนทานเปลี่ยนแปลงได้ยาก นั่นคือถ้าเป็นเจตคติจริงๆแล้วการเปลี่ยนแปลงจะช้าและทำได้ยาก เช่น ถ้าเรารักใครคนหนึ่ง เมื่อรักแล้วก็ยังรักอยู่ไม่ว่าใครจะให้ข้อมูลมาไม่ดีอย่างไร หรือแม้แต่คนที่เรารักมีความผิดพลาดเรื่องใด เราก็มักยังรักกันอยู่ แต่ถ้าพฤติกรรมของคนที่เรารักเบี่ยงเบนไปบ่อยๆนานๆ เข้าเจตคติก็เปลี่ยนแปลงจากรักไปเป็นเกลียดได้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2532: 94-96) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ชีวิตของบุคคลเจริญวัยขึ้นมา ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม ได้เรียนรู้และทราบประสบการณ์ที่ดีเป็นความรู้ที่ได้รับไว้ ต่อมาก็จะเกิดความรู้สึก และแสดงพฤติกรรมออกมา นับว่าเป็นเจตคติที่ดีเป็นส่วนใหญ่ ในทางตรงกันข้ามเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เมื่อเติบโตขึ้นก็อาจมีเจตคติที่ไม่ดี

2. เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมไว้นาน สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลในการก่อมลเกลามุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นก็ได้รับการสะสมความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ความเชื่อเรื่องภูตผีปิศาจ ความรู้สึกที่ถูกข่มเหงน้ำใจจากพ่อเลี้ยงและแม่เลี้ยง บรรดาความรู้สึกต่างๆ เหล่านี้ เด็กจะเก็บสะสมไว้ เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จะเป็นความรู้สึกหรือเจตคติในเรื่องนั้นๆ ฝังแน่นในบุคคลดังกล่าวแล้ว

3. เจตคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลย่อมมีสาเหตุหรือเหตุผลเสมอ ในบรรดาพฤติกรรมของบุคคล นอกจากจะมีเหตุผลและสาเหตุแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของเจตคติอีกด้วย เพราะเจตคติมีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เช่น เด็กที่มีเจตคติที่ดีต่อครูและโรงเรียนก็อยากมาโรงเรียน บางครั้งผู้ปกครองให้หยุดเรียนก็ไม่ยอม

4. เจตคติสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เมื่อบุคคลอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีการติดต่อสื่อความหมายและมีสัมพันธภาพต่อกัน ก็เป็นช่องทางที่บุคคลสามารถถ่ายทอดเจตคติไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เช่น บิดามารดาถ่ายทอดเจตคติของตนให้แก่บุตร ครูถ่ายทอดเจตคติของครูให้แก่นักเรียน เป็นต้น

5. เจตคติเปลี่ยนได้ เจตคติอาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าได้รับข้อมูลและสถานการณ์ที่เหมาะสม เช่น เด็กที่มีเจตคติว่าโตขึ้นจะเป็นพยาบาล แต่สอบคัดเลือกผู้อื่นไม่ได้ ทั้งๆ ที่พยายามสอบมาแล้ว 2 ครั้ง ก็เลยเปลี่ยนเจตคติว่าไม่เป็นพยาบาลก็ได้ขอเป็นครูดีกว่า เป็นต้น

ดังนั้น สามารถสรุปความหมายของเจตคติได้ว่า เจตคติ เป็นความรู้สึก ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรืออาจจะแสดงออกในลักษณะเป็นกลาง เช่น รู้สึกเฉยๆ เป็นต้น เจตคติเป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปจากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออก

เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ในงานวิจัยนี้มีความหมายรวมถึงเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งจะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนในสาขาทางวิทยาศาสตร์ เป็นเสมือนตัวกำกับความคิด การกระทำ การตัดสินใจในการปฏิบัติงานทางวิทยาศาสตร์ของนักศึกษา และการดำรงชีพเป็นนักวิทยาศาสตร์ในอนาคตต่อไป

สูนันท์ สังข์อ่อง (2523: 337) กล่าวว่า เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ หมายถึง อุปนิสัยของนักวิทยาศาสตร์ที่จะช่วยให้บุคคลเกิดการแสวงหาความรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และยังช่วยให้เข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพื้นฐานที่ต้องใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่นักวิทยาศาสตร์ได้กระทำเพื่อให้เกิดความรู้ขึ้นมา

สมหวัง พิพิธยานุวัฒน์ และจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2524: 6) กล่าวว่า เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีเหตุผล ช่างสังเกต ชอบสงสัย แสวงหาเหตุผลของสิ่งต่างๆ และมีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนลงข้อสรุปบนรากฐานของข้อมูลที่เชื่อถือได้

มอร์ และซัทแมน (Moore; & Sutman, 1970: 92-93) กล่าวว่า เจตคติทางวิทยาศาสตร์เป็นความคิดหรือท่าทีที่ผู้เรียนแสดงต่อเนื้อหาวิชาและกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทั้งทางลบ โดยท่าทีที่แสดงออกขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และความรู้สึกของแต่ละบุคคล

ฮาซัน และบิลเลห์ (สุรวีทย์ ศรีพล. 2540: 24; อ้างอิงจาก Hasan; & Billeh. 1975: 247) กล่าวว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์เป็นความรู้สึก ความคิด ความเชื่อและความซาบซึ้งของบุคคลที่เกิดจากผลของวิทยาศาสตร์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และผลของวิทยาศาสตร์นั้นจะส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีต่อวิทยาศาสตร์

สุรางค์ สากร (2537: 56) กล่าวว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ เป็นความรู้สึก ความชอบ ไม่ชอบ ความนิยมของบุคคลที่มีต่อวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1. ความรู้สึกต่อวิทยาศาสตร์ทั้งชอบและไม่ชอบวิทยาศาสตร์
2. พฤติกรรมที่แสดงออก หากชอบจะพอใจที่จะเรียน หรือหากไม่ชอบจะเบื่อหน่ายต่อการเรียน
3. การแสดงออกขณะมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิทยาศาสตร์

4. ความนิยมชมชอบในวิทยาศาสตร์

5. ความสนใจต่อวิทยาศาสตร์

วีรเดช เกิดบ้านตะเคียน (2546: 54) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะมี 2 ลักษณะ คือ

1. เจตคติเชิงบวกต่อวิทยาศาสตร์ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาในลักษณะ ฟังพอใจ ความชอบ อยากเรียน และอยากเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์
2. เจตคติเชิงลบต่อวิทยาศาสตร์ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาในลักษณะไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่อยากเรียน และไม่อยากเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546: 149) ได้ให้นิยามว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ความรู้สึกดังกล่าว ได้แก่ ความพอใจ ความศรัทธาและ ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าและประโยชน์ ตระหนักในคุณค่าและโทษ ความตั้งใจเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมทาง วิทยาศาสตร์ การเลือกใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการคิดและปฏิบัติ การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ อย่างมีประสิทธิภาพโดยใคร่ครวญ ไตร่ตรองถึงผลดีและผลเสีย

คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (2546: 272) กล่าวว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ (attitude toward science) เป็นความรู้สึกของ บุคคลต่อวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ความรู้สึก ดังกล่าว เช่น ความสนใจ ความชอบ การเห็นความสำคัญและคุณค่า

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2539: 28-30) ได้กล่าวถึง จิตพิสัย (Affective domain) ว่าเป็นคุณลักษณะด้านหนึ่งที่เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา เชิงการศึกษาที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด โดยพฤติกรรมด้านจิตพิสัยทางวิทยาศาสตร์จะเน้นที่เจตคติ 2 กลุ่มคือ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ กับเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยที่เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ มี ธรรมชาติเป็น“อารมณ์” และโน้มเอียงไปในเชิง “ศิลปะ” ในขณะที่เจตคติทางวิทยาศาสตร์ มี ธรรมชาติโน้มเอียงไปในทางเป็น “เหตุผล” และ “ศาสตร์” มากกว่าซึ่งโครงสร้างของพฤติกรรม ด้าน เจตคติที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้กำหนดไว้มีดังนี้

1. พอใจในประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
2. ศรัทธาและซาบซึ้งในผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. ตระหนักในคุณค่าและโทษของการใช้เทคโนโลยี
5. ตั้งใจเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
6. เรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์อย่างสนุกสนาน
7. เลือกใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการคิดและปฏิบัติ
8. ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม

9. ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยใคร่ครวญไตร่ตรองถึงผลดี
และผลเสีย

ไคเดอร์ริส (Diederich. 1969: 23-24) กล่าวว่า ผู้ที่มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์
มีลักษณะดังนี้

1. มีความสงสัยและไม่เชื่อในสิ่งต่างๆทันที
2. มีความเชื่อว่าต้องมีทางที่จะแก้ไขปัญหาได้
3. มีความต้องการที่จะพิสูจน์สิ่งต่างๆโดยการทดลอง
4. มีความหนักแน่นมั่นคง
5. พอใจในสิ่งใหม่ๆ
6. มีความเต็มใจที่เปลี่ยนความคิดเห็น
7. มีความถ่อมตน
8. ซื่อสัตย์ต่อความจริง
9. มีใจเป็นกลาง
10. ไม่เชื่อโชคลางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์
11. ชอบการบรรยายทางวิทยาศาสตร์
12. ประารถนาที่จะให้ความรู้ที่มีอยู่สมบูรณ์ขึ้น
13. ไม่ตัดสินใจสิ่งใดรวดเร็วเกินไป
14. สามารถแยกความแตกต่างระหว่างสมมติฐานกับคำตอบของปัญหาได้
15. มีความเข้าใจในข้อตกลงต่างๆ
16. ตัดสินได้ว่าสิ่งใดเป็นปัจจัยสำคัญขั้นพื้นฐาน
17. ยอมรับเกี่ยวกับโครงสร้างทางทฤษฎี
18. ยอมรับวิธีการปริมาณวิเคราะห์
19. ยอมรับหลักการความน่าจะเป็น
20. ยอมรับข้อสรุปที่มีเหตุผล

ดังนั้น กล่าวได้ว่าเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นผู้
มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดีของนักศึกษา โดยจะแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มพฤติกรรมของนักศึกษา
ต่อสิ่งต่างๆว่าจะเป็นไปในทิศทางใด ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทาง
ต่อต้านก็ได้ ถ้าหากเป็นไปในทางสนับสนุนก็จะส่งผลดีต่อตัวของนักศึกษา ทำให้เกิดความสุขในชีวิต
และสามารถปรับตัวเพื่อยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นๆได้เป็นอย่างดี แต่หากเป็นไปในทิศทางต่อต้านแล้ว
ก็อาจเกิดผลเสียต่อตัวนักศึกษาทำให้ประสบปัญหาต่อการใช้ชีวิตในสังคมได้

7. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

7.1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐาน

พันธกิจ

พันธกิจ 1 พัฒนา มหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานphu วัฒนธรรมและหลักเศรษฐกิจ พอเพียงโดยให้ผู้ใ้รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ในหลากหลายรูปแบบ

พันธกิจ 2 สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพ พื้นฐานของภาคใต้ และเชื่อมโยงสู่เครือข่ายสากล

พันธกิจ 3 ผสมผสานและประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์การปฏิบัติ สู่การสอนเพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะและโลกทัศน์สากลให้แก่บัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นที่ตั้งสำนักงานบริหารงานกลางของมหาวิทยาลัย มีการจัดการ เรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆทั้งหมด 18 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลป ศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะการแพทย์แผนไทย คณะเทคนิคการแพทย์บัณฑิต วิทยาลัย วิทยาลัยนานาชาติ และโครงการจัดตั้งคณะสัตวแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 2559: ออนไลน์)

ดังนั้น กล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นสถาบันหนึ่งที่มี ส่วนในการช่วยจรรโลง สร้างสรรค์ และพัฒนาประเทศ ด้วยการดำเนินการให้การศึกษา ให้การ บริการทางวิชาการ และผลิตบัณฑิตทั้งในระดับบัณฑิตศึกษา มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตจาก หลากหลายสาขาวิชาที่มีความพร้อมคือ เป็นทั้งคนดี และคนเก่ง ให้ออกไปรับใช้สังคมและกำลัง สำคัญของการพัฒนาประเทศชาติตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

7.2 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีวิสัยทัศน์ พันธกิจในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนแก่นักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (คณะ วิทยาศาสตร์. 2558: ออนไลน์)

วิสัยทัศน์

เป็นคณะวิทยาศาสตร์ชั้นนำด้านวิชาการและวิจัยระดับเอเชีย

พันธกิจ

สร้างบัณฑิตวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้คู่คุณธรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้และให้บริการวิชาการที่ถูกต้องทันสมัยสู่สังคม

ประวัติ

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นคณะที่จัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับอุดมศึกษาและมีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ ทั้งในด้านการเรียนการสอน งานวิจัยและบริการวิชาการ จัดตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2510 ซึ่งเป็นปีเดียวกับการก่อตั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัจจุบัน คณะวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 13 ภาควิชา และ 1 หลักสูตร/สาขาวิชา ได้แก่ ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์และสถิติ เคมี จุลชีววิทยา ชีวเคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ เภสัชวิทยา วิทยาการคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวัสดุ สรีรวิทยา เทคโนโลยีชีวภาพโมเลกุลและชีวสารสนเทศ และหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยจัดการเรียนการสอนออกเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 12 สาขาวิชา และระดับบัณฑิตศึกษา 30 สาขาวิชาคือปริญญาโท 19 สาขาวิชา (มีหลักสูตรนานาชาติ 1 หลักสูตร) และปริญญาเอก 11 สาขาวิชา ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาแห่งการก่อตั้ง คณะฯ ได้พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ การเรียนการสอนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อผลิตบัณฑิตวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้ตามมาตรฐานสากลที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม สามารถก้าวสู่เวทีโลกได้อย่างสมภาคภูมิ (คณะวิทยาศาสตร์. 2558: ออนไลน์)

การออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีให้ผู้เรียนมีความรู้ในระดับมาตรฐานสากลควบคู่ไปกับการสร้างประสบการณ์จริงจากภาคปฏิบัติทั้งในห้องปฏิบัติการและการฝึกงานในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนการทำโครงการในสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้วิชาทางด้านสังคมศาสตร์ก็เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวปฏิบัติมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การสอนให้นักศึกษาคิดและวิเคราะห์ เป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งในการผลิตบัณฑิต วิธีการสอนแบบบูรณาการ การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยได้ถูกนำมาใช้เพื่อทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทุกระดับสูงขึ้นและมีความเป็นสากลมากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีระบบการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นเพื่อถ่ายทอดแก่นักศึกษาได้ถูกต้องและมีความทันสมัย คณะวิทยาศาสตร์เห็นความสำคัญของการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจและอารมณ์ มีภาวะผู้นำ และคุณธรรมจริยธรรม นอกเหนือจากด้านวิชาการ โดยพัฒนานักศึกษาในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่ทางคณะฯ จัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศนักศึกษาชั้นปีที่ 1 การจัดค่ายภาวะผู้นำ และการปัจฉิมนิเทศนักศึกษาปีที่ 4 หรือการจัดกิจกรรมโดยสโมสรและชุมนุมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ การบำเพ็ญประโยชน์ กีฬา ดนตรี และศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ทางคณะฯ ยังมีระบบดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด

ตลอดเวลาที่นักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาพี่เลี้ยงวิชาการเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาปีที่ 1 ให้อำนาจการเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัย สำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องทุนการศึกษา คณะฯ มีกองทุนของคณะฯ และทุนการศึกษาหลายรูปแบบ ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนจบได้ตามเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเรื่องการขาดแคลนทุนทรัพย์มาเป็นอุปสรรค คณะฯ ได้มีการปรับระบบการพัฒนานักศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการยกย่องให้เป็นคณะที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ด้านการพัฒนานักศึกษา จากเวทีคุณภาพมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปี 2548 (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2550: 185-186)

คณะวิทยาศาสตร์ มีผลงานการวิจัยเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากล มีผลงานตีพิมพ์ในระดับนานาชาติและถูกอ้างอิงในฐานะการอ้างอิงระดับสากลจำนวนมาก ปัจจุบันคณะฯ มีแผนส่งเสริมการพัฒนากิจการวิจัย โดยเพิ่มเติมการสนับสนุนการวิจัยและบัณฑิตศึกษาแบบสนับสนุนร่วมกับมหาวิทยาลัยฯ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดสรรทุนสำหรับนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ที่มีผลการเรียนดีเพื่อเข้าศึกษาต่อปริญญาโทและปริญญาเอก สำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยคณะฯ มีแผนการส่งเสริมเพิ่มเติมโดยจัดสรรรางวัลให้กับภาควิชาต่างๆ ที่มีผลงานเผยแพร่เกินเป้าหมาย(มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2550: 186-187)

การบริการวิชาการของคณะวิทยาศาสตร์ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ในระยะแรกการบริการวิชาการจะเป็นลักษณะการวิเคราะห์ทดสอบและการอบรม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ในระยะต่อมาการบริการวิชาการของคณะฯ มีการใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยเข้าสู่การบริการวิชาการมากขึ้น มีพัฒนาการด้านคุณภาพและได้ขยายขอบเขตพื้นที่การให้บริการวิชาการจากอดีตส่วนใหญ่เป็นภาคอุตสาหกรรมมาเป็นชุมชน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2550: 187) คณะวิทยาศาสตร์เป็นแหล่งให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ให้แก่ประชาชนทั่วไปในเขตภาคใต้ ทั้งด้านให้คำปรึกษา และด้านการวิเคราะห์วิจัยต่างๆ อาทิเช่น การตรวจสอบคุณภาพน้ำ การตรวจสอบโปรตีนในยาง และการวิเคราะห์ทางสถิติ เป็นต้น (คณะวิทยาศาสตร์. 2558: ออนไลน์)

ดังนั้น กล่าวได้ว่าคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นคณะที่นอกจากจะมีความเข้มแข็งทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพแล้ว ยังเป็นคณะที่มีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริงต่อการดำเนินงานในด้านการพัฒนานักศึกษา เพื่อให้บัณฑิตที่ผลิตออกไปมีคุณภาพ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมทั้งในแง่วิชาการและคุณธรรม

จากศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ สรุปได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถของบุคคลที่ตระหนักได้ถึงความรู้สึก ความคิดอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ รอคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการให้กำลังใจ ชื่นนำความคิด การกระทำของตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหา อุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจจนสามารถสร้างความสำเร็จให้แก่

ตนเองและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้ โดยสามารถแบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ได้เป็น 5 มิติ คือ การตระหนักรู้ตน การควบคุมตน การจูงใจตน การมีความรู้สึกร่วม และการมีทักษะทางสังคม โดยปัจจุบันพบว่า นักวิชาการ นักการศึกษา และนักจิตวิทยาทั้งในและต่างประเทศต่างตระหนักถึงสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์และการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคล เพราะจากผลการศึกษาและการวิจัยได้ประจักษ์แล้วว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่สำคัญยิ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จและต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขของบุคคล ไม่ใช่แค่ความสำเร็จทางด้านการเรียนอย่างเดียวแต่รวมไปถึงความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในทุกๆด้าน และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ได้ข้อค้นพบว่า ความแตกต่างทางเพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษาเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่ทำให้นักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน อีกทั้งยังพบว่า ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยมี ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 2,599 คน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

สาขาวิชา	ชั้นปีที่				รวม (คน)
	1	2	3	4 หรือสูงกว่า	
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	773	336	293	265	1,667
คณิตศาสตร์	43	49	37	21	150
เคมี	56	84	81	74	295
เคมี-ชีววิทยา	22	54	33	37	146
ชีววิทยา	45	68	60	70	243
ฟิสิกส์	26	31	34	29	120
สถิติ	14	50	48	34	146
วิทยาศาสตร์กายภาพ	406	-	-	-	406
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	161	-	-	-	161
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	58	177	162	140	537
จุลชีววิทยา	16	54	46	45	161
เทคโนโลยีชีวภาพ	8	38	32	39	117
วัสดุศาสตร์	12	40	35	19	106
วิทยาศาสตร์พอลิเมอร์	22	45	49	37	153
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	85	120	112	78	395
เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	35	62	54	32	183
วิทยาการคอมพิวเตอร์	50	58	58	46	212
รวม(คน)	916	633	567	483	2,599

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งมาจากการใช้สูตรคำนวณของยามาเน่ (Yamane. 1967: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 347 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรจำแนกตามสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา รายละเอียดดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

สาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง				รวม (คน)
		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1,667	103	44	39	36	222
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	537	8	24	22	19	73
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	395	11	16	15	10	52
รวม (คน)	2,599	122	84	76	65	347

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1932: 1-55)

3. สร้างข้อคำถามจากข้อมูลในข้อ 1 และ 2 ให้ครอบคลุมความฉลาดทางอารมณ์ 37 ข้อ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยการสนับสนุนจากสังคม 20 ข้อ ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน 18 ข้อ และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ 29 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในลำดับต่อไป

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามที่คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท แนะนำแก้ไข ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม และทำการวิเคราะห์เลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปมาใช้เป็นข้อคำถาม และทำการปรับแก้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 248-249) ตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminating Power) โดยใช้การทดสอบที (t-test) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 97)

7. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ 27% ของกลุ่มสูง และ 27% ของกลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม โดยใช้การทดสอบที (t-test) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.71 ขึ้นไป มาเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 104 ข้อ

8. หาค่าความเชื่อมั่นของ (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้ง 4 ส่วน ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม เท่ากับ .89 ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เท่ากับ .83 ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เท่ากับ .79 และฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ เท่ากับ .93

9. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 2 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า(Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์ (2550) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้คะแนน	5
จริงมาก	ให้คะแนน	4
จริง	ให้คะแนน	3
จริงน้อย	ให้คะแนน	2
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99; อ้างอิงจาก Best. 1981) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมในระดับค่อนข้างมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมในระดับค่อนข้างน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เป็น

แบบสอบถามการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า(Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ วรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา (2548) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

สำหรับข้อความทางบวกแบบสอบถามข้อ 1, 3, 6, 8-12, 14-18

มีพฤติกรรมนั้น	เป็นประจำ	ให้คะแนน	5
	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	4
	บางครั้ง	ให้คะแนน	3
	นานๆครั้ง	ให้คะแนน	2
	เกือบไม่เคยเลย	ให้คะแนน	1

สำหรับข้อความทางลบแบบสอบถามข้อ 2, 4-5, 7, 13

มีพฤติกรรมนั้น	เป็นประจำ	ให้คะแนน	1
	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2
	บางครั้ง	ให้คะแนน	3
	นานๆครั้ง	ให้คะแนน	4
	เกือบไม่เคยเลย	ให้คะแนน	5

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99; อ้างอิงจาก Best. 1981) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้าน
การเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีลักษณะมาตร
ประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบประเมินเจตคติต่อ
วิทยาศาสตร์ของ นพคุณ แดงบุญ (2552) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนน ดังนี้
สำหรับข้อความทางบวกแบบสอบถามข้อ 1, 3, 5-6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22-27, 29
มีพฤติกรรมนั้น

เป็นประจำ	ให้คะแนน	5
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	4
บางครั้ง	ให้คะแนน	3
นานๆครั้ง	ให้คะแนน	2
เกือบไม่เคยเลย	ให้คะแนน	1

สำหรับข้อความทางลบแบบสอบถามข้อ 2, 4, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 28
มีพฤติกรรมนั้น

เป็นประจำ	ให้คะแนน	1
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2
บางครั้ง	ให้คะแนน	3
นานๆครั้ง	ให้คะแนน	4
เกือบไม่เคยเลย	ให้คะแนน	5

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามวัดเจตคติ
ต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545:
99; อ้างอิงจาก Best. 1981) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์
อยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์
อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

อยู่ในระดับน้อย

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม

มาตราประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์ของ จารุวรรณ สกุลกู (2543) โดยกำหนดคะแนนสำหรับแบบสอบถาม ดังนี้ สำหรับข้อความทางบวกแบบสอบถามข้อ 11, 13, 14, 16, 19, 21, 23, 30, 33, 36

มีพฤติกรรมนั้น	เป็นประจำ	ให้คะแนน	5
	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	4
	บางครั้ง	ให้คะแนน	3
	นานๆครั้ง	ให้คะแนน	2
	เกือบไม่เคยเลย	ให้คะแนน	1

สำหรับข้อความทางลบแบบสอบถามข้อ 1-10, 12, 15, 17-18, 20, 22, 24-29, 31-32, 34-35, 37

มีพฤติกรรมนั้น	เป็นประจำ	ให้คะแนน	1
	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	2
	บางครั้ง	ให้คะแนน	3
	นานๆครั้ง	ให้คะแนน	4
	เกือบไม่เคยเลย	ให้คะแนน	5

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99; อ้างอิงจาก Best. 1981) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับ
ค่อนข้างมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับ
ค่อนข้างน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 คะแนน หมายถึง นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับน้อย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ขออนุญาตผู้บริหารมหาวิทยาลัยและนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเดินทางไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
4. ชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับ โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง
5. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน และนำผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. การจัดกระทำและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ในการกระทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์
2. กำหนดรหัสสำหรับข้อมูลและตรวจคะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง (มัลลิกา บุญนาค. 2551)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2536: 95) หากพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Procedure) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) (กานดา พูนทวีลาภ. 2530: 339)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน และระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550)

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม
ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนนเฉลี่ย (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)
FS	แทน	ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม
LE	แทน	บรรยากาศการเรียนการสอน
FR	แทน	สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
SA	แทน	ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์
Y	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
SEB	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
p	แทน	ความน่าจะเป็น (probability)
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	อำนาจในการพยากรณ์หรือเปอร์เซ็นต์ในการพยากรณ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 4 การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยในการทำนายความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

สาขาวิชา	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป (ฉบับ)	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน (ฉบับ)	คิดเป็นร้อยละ
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	222	222	100
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	73	73	100
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	52	52	100
รวม (คน)	347	347	100

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 347 ฉบับ ผลปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ทั้งหมดจำนวน 347 คน จำแนก
ตามเพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามเพศ สาขาวิชา
และชั้นปีที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	90	25.90
	หญิง	257	74.10
	รวม	347	100.00
2. สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	222	64.00
	วิทยาศาสตร์ประยุกต์	73	21.00
	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	52	15.00
	รวม	347	100.00
3. ชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่ 1	122	35.20
	ชั้นปีที่ 2	84	24.20
	ชั้นปีที่ 3	76	21.90
	ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	65	18.70
	รวม	347	100.00

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 347 พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 74.10
และเพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป
จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาคือ ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์
จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 และศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 52
คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 โดยส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ
35.20 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 76 คน คิดเป็น
ร้อยละ 21.90 และในชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 5 - 10

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล

ตัวแปรที่ศึกษา			ความฉลาดทางอารมณ์(EQ)		
			$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. เพศ	เพศชาย	90	3.14	0.42	ปานกลาง
	เพศหญิง	257	3.16	0.40	ปานกลาง
2. สาขาวิชา	สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	222	3.11	0.38	ปานกลาง
	สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์	73	3.29	0.41	ปานกลาง
	สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	52	3.17	0.45	ปานกลาง
3. ชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่1	122	3.06	0.36	ปานกลาง
	ชั้นปีที่2	84	3.13	0.41	ปานกลาง
	ชั้นปีที่3	76	3.14	0.36	ปานกลาง
	ชั้นปีที่4 หรือสูงกว่า	65	3.40	0.44	ปานกลาง
	รวม	347	3.16	0.40	ปานกลาง

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษามีระดับความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$, $SD=0.40$) เมื่อจำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ปรากฏผลดังนี้ นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$, $SD=0.42$ และ $\bar{X}=3.16$, $SD=0.40$ ตามลำดับ) นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$, $SD=0.38$; $\bar{X}=3.29$, $SD=0.41$ และ $\bar{X}=3.17$, $SD=0.45$ ตามลำดับ) นักศึกษาชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 ชั้นปีที่3 และชั้นปีที่4 หรือสูงกว่า มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$, $SD=0.36$; $\bar{X}=3.13$, $SD=0.41$; $\bar{X}=3.14$, $SD=0.36$ และ $\bar{X}=3.40$, $SD=0.44$ ตามลำดับ)

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสนับสนุนจากครอบครัว
และสังคมของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อคำถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	บุคคลใกล้ชิดฉันพร้อมที่จะไปไหนมาไหนกับฉันเมื่อฉันต้องการ	3.73	0.83	ค่อนข้างมาก
2	เมื่อฉันมีเรื่องไม่สบายใจหรือเดือดร้อนจะมีผู้แสดงความเห็นอกเห็นใจฉัน	3.65	0.80	ค่อนข้างมาก
3	บุคคลรอบข้างทำให้ฉันรู้สึกอบอุ่น	3.76	0.84	ค่อนข้างมาก
4	ฉันได้รับการชื่นชมหรือกำลังใจเมื่อฉันกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม	3.62	0.74	ค่อนข้างมาก
5	ฉันรู้สึกว่าบุคคลรอบข้างมีความพอใจที่ได้ใกล้ชิดฉัน	3.56	0.74	ค่อนข้างมาก
6	ฉันได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวัยรุ่น	3.75	0.78	ค่อนข้างมาก
7	เมื่อฉันต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆจะมีผู้คอยชี้แจงให้แก่ฉัน	3.59	0.80	ค่อนข้างมาก
8	เมื่อมีปัญหาด้านการเงินจะมีผู้ช่วยเหลือฉัน	3.71	0.87	ค่อนข้างมาก
9	เพื่อนให้ความเป็นมิตรและความสนิทสนมเป็นกันเองกับฉัน	3.90	0.84	ค่อนข้างมาก
10	เพื่อนแสดงความห่วงใยเมื่อฉันเจ็บป่วยหรือได้รับความเดือดร้อน	3.85	0.83	ค่อนข้างมาก
11	เพื่อนแนะนำสิ่งที่ฉันทำอยู่ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร	3.81	0.80	ค่อนข้างมาก
12	เพื่อนเอาใจใส่ถามทุกข์สุขฉัน	3.72	0.79	ค่อนข้างมาก
13	เพื่อนคอยช่วยเหลือในด้านการเรียนเมื่อฉันมีปัญหา	3.75	0.82	ค่อนข้างมาก
14	ครอบครัวของฉันทำให้รู้สึกว่าฉันมีความสำคัญต่อครอบครัว	4.36	0.83	ค่อนข้างมาก
15	ครอบครัวให้กำลังใจไม่ซ้ำเติมเมื่อฉันทำสิ่งที่ผิดพลาด	4.25	0.89	ค่อนข้างมาก
16	ครอบครัวจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้จำเป็นที่เป็นประโยชน์แก่ฉัน	4.24	0.86	ค่อนข้างมาก
17	ครอบครัวดูแลช่วยเหลือฉันเมื่อเจ็บป่วยหรือมีปัญหาทางสุขภาพ	4.46	0.76	ค่อนข้างมาก
18	อาจารย์ของฉันเปิดโอกาสให้ฉันเข้าพบ เพื่อปรึกษาหารือในทุกเรื่อง	3.88	0.85	ค่อนข้างมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
19	อาจารย์ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ฉัน	3.88	0.84	ค่อนข้างมาก
20	อาจารย์จัดหาอุปกรณ์การเรียนต่างๆ ที่จำเป็นในการเรียนให้ฉัน	3.44	0.94	ปานกลาง
	ภาพรวมการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม	3.84	0.52	ค่อนข้างมาก

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.84$, $SD=0.52$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ทุกประเด็น นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นประเด็นในข้อ 20 นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
	บรรยากาศการเรียนการสอน	3.45	0.41	ปานกลาง
1	บริเวณห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่างๆ เช่น เสียง กลิ่น เป็นต้น	3.52	0.81	ค่อนข้างมาก
2	ฉันรู้สึกว่ามีจำนวนนักศึกษาในชั้นเรียนมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับห้องเรียน	3.09	1.05	ปานกลาง
3	ฉันรู้สึกว่าการสอนสวยงามและน่าเรียน	3.17	0.84	ปานกลาง
4	อาจารย์มอบงานโดยไม่คำนึงถึงความสมัครใจ	2.97	1.01	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
	บรรยากาศการเรียนการสอน (ต่อ)	3.45	0.41	ปานกลาง
5	อาจารย์สอนโดยไม่คำนึงว่านักศึกษาเข้าใจหรือไม่	3.07	1.02	ปานกลาง
6	อาจารย์มีวิธีสอนที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย	3.20	0.84	ปานกลาง
7	เวลาอาจารย์สอนไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม	3.64	1.17	ค่อนข้างมาก
8	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยและอยู่ในสภาพใช้งานได้	3.46	0.86	ปานกลาง
9	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชา	3.38	0.82	ปานกลาง
10	เมื่อฉันจดบันทึกไม่ทัน สามารถสอบถามเพื่อนได้	3.76	0.84	ค่อนข้างมาก
11	เพื่อนร่วมชั้นเรียนของฉันแสดงความเป็นมิตรกับฉัน	3.80	0.84	ค่อนข้างมาก
12	เพื่อน ๆ ยินดีให้ฉันร่วมกลุ่มทำกิจกรรมในชั้นเรียน	3.82	0.83	ค่อนข้างมาก
13	ฉันรำคาญเมื่อเพื่อนถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้	3.93	1.10	ค่อนข้างมาก
	สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	3.62	0.61	ค่อนข้างมาก
14	อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของฉัน	3.50	0.77	ค่อนข้างมาก
15	เมื่อได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ ฉันจะนำไปปฏิบัติอย่างมีเหตุผล	3.61	0.71	ค่อนข้างมาก
16	อาจารย์ให้ความรักความอบอุ่นต่อนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน	3.47	0.85	ปานกลาง
17	ฉันแสดงความเคารพอาจารย์ด้วยความจริงใจ	4.00	0.79	ค่อนข้างมาก
18	อาจารย์ร่วมทำกิจกรรมกับนักศึกษา	3.53	0.87	ค่อนข้างมาก
	ภาพรวมสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	3.49	0.41	ปานกลาง

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$, $SD=0.41$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาได้รับการสนับสนุนสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนแต่ละประเด็นอยู่ในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนการสอนของ

นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}=3.45$, $SD=0.41$) และด้านสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก($\bar{X}=3.62$, $SD=0.61$)

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์
ของนักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
หาดใหญ่ เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนบทปฏิบัติการ (Lab) ทางด้านวิทยาศาสตร์	3.56	0.88	ค่อนข้างมาก
2	ฉันอยากเรียนวิชาอื่นแทนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์	3.02	1.11	ปานกลาง
3	วิทยาศาสตร์ทำให้คนเรามีเหตุผล	3.84	0.86	ค่อนข้างมาก
4	เรียนวิทยาศาสตร์แล้วไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้	3.57	1.22	ค่อนข้างมาก
5	สาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนสนุก	3.38	0.93	ปานกลาง
6	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าสนใจ	3.65	0.89	ค่อนข้างมาก
7	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่เรียนแล้วสิ้นเปลืองอุปกรณ์	3.24	1.06	ปานกลาง
8	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มนุษย์นำไปพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้	4.16	0.84	ค่อนข้างมาก
9	วิทยาศาสตร์จะทำให้มนุษย์เกิดความเครียดเพราะต้องขบคิดปัญหาตลอดเวลา	2.87	1.08	ปานกลาง
10	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าเรียนกว่าสาขาวิชาอื่นๆ	3.20	0.94	ปานกลาง
11	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าเบื่อ	3.56	1.05	ค่อนข้างมาก
12	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากกว่านี้	2.78	1.06	ปานกลาง
13	ฉันรู้สึกกังวลมากเมื่อต้องเรียนสาขาวิชาที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์	3.25	1.05	ปานกลาง
14	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ช่วยให้สังคมก้าวหน้า	3.92	0.82	ค่อนข้างมาก
15	การปฏิบัติการทดลองบางครั้งน่ากลัวทำให้ฉันไม่ชอบเรียน	3.39	1.09	ปานกลาง
16	ถ้าฉันพบบทความเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์จะเก็บไว้อ่านและศึกษา	3.07	0.95	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
17	ในชั่วโมงการเรียนวิทยาศาสตร์แต่ละครั้ง ฉันต้องการให้หมดไปเร็วๆ	3.37	1.03	ปานกลาง
18	ชั่วโมงวิทยาศาสตร์เป็นชั่วโมงที่ฉันรอคอย	2.93	0.94	ปานกลาง
19	เมื่อผู้สอนให้ทำการทดลองฉันรู้สึกที่ต้องฝืนใจทำ	3.59	1.07	ค่อนข้างมาก
20	เมื่อทำการทดลองเสร็จ ฉันสนใจกับผลการทดลอง	3.42	0.88	ปานกลาง
21	ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ฉันแอบอ่านหนังสือการ์ตูนหรือทำกิจกรรมอื่นๆ	3.59	1.18	ค่อนข้างมาก
22	ข้อมูลที่ได้จากวิทยาศาสตร์เชื่อถือได้	3.77	0.75	ค่อนข้างมาก
23	ฉันนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	3.61	0.84	ค่อนข้างมาก
24	ฉันชอบเที่ยวชมนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ	3.21	0.91	ปานกลาง
25	วิทยาศาสตร์มีกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถ	3.58	0.82	ค่อนข้างมาก
26	ฉันชอบสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ	3.24	0.97	ปานกลาง
27	เมื่อใดก็ตามที่ฉันลงมือทดลองวิทยาศาสตร์ฉันจะทำต่อไปจนกว่าจะสำเร็จ	3.57	0.85	ค่อนข้างมาก
28	ฉันไม่ชอบงานหรือร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์	3.61	1.06	ค่อนข้างมาก
29	ทุกครั้งที่มีรายการทางโทรทัศน์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ฉันจะดูอย่างตั้งใจ	3.32	0.91	ปานกลาง
ภาพรวมเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์		3.42	0.46	ปานกลาง

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$, $SD=0.46$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาแต่ละประเด็นอยู่ในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างมาก

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวม ของนักศึกษา
ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
จำแนกตามปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อม
ด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

แบบสอบถาม	n = 347		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม	3.84	0.52	ค่อนข้างมากปาน
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	3.49	0.41	กลาง
2.1 บรรยากาศการเรียนการสอน	3.45	0.41	ปานกลาง
2.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	3.62	0.61	ค่อนข้างมากปาน
3. ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์	3.42	0.46	กลาง

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ภาพรวม
ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัย
เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลา-
นครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับ
ค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.84$, $SD=0.52$) ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปาน
กลาง ($\bar{X}=3.49$, $SD=0.41$) และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X}=3.42$, $SD=0.46$) เมื่อพิจารณาปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นรายด้าน พบว่า
บรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, $SD=0.41$) และสัมพันธภาพระหว่าง
อาจารย์กับนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.62$, $SD=0.61$)

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความฉลาดทางอารมณ์
ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
หาดใหญ่ เป็นรายข้อ

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	เมื่อฉันรู้สึกไม่สบายอารมณ์ ฉันไม่รู้ว่าจะอะไรหรือใครที่ทำให้ฉันไม่พอใจ	3.16	0.91	ปานกลาง
2	แม้ว่าฉันจะพยายามอย่างที่สุดแล้ว แต่ฉันก็ยังรู้สึกเหนื่อยเกี่ยวกับงานที่ยังทำไม่เสร็จ	2.60	0.84	ปานกลาง
3	สำหรับฉันแล้วดูเหมือนอะไรๆก็เป็นปัญหาไปหมด	3.34	1.01	ปานกลาง
4	ไม่ว่าฉันจะทำอะไร ก็มักจะมีบางคนที่ทำให้ฉันรู้สึกไม่ดี	3.32	1.01	ปานกลาง
5	ฉันซื้อของที่จริง ๆ แล้วฉันก็มีรายได้ไม่ถึง	3.44	1.06	ปานกลาง
6	เวลาฉันทำอะไรผิดพลาด ฉันมักจะกล่าวโทษตัวเอง	2.81	0.98	ปานกลาง
7	ฉันรู้สึกอายนที่มีบุคลิกภาพหรือความประพฤติบางอย่างที่เป็นอยู่	3.63	1.07	ค่อนข้างมาก
8	ฉันรู้สึกกระวนกระวายใจ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ผู้คนคาดหวังว่าฉันจะแสดงความรักความเข้าใจ	3.17	0.93	ปานกลาง
9	ฉันรู้สึกแปลกๆเมื่อโอบกอดกับคนอื่นที่ไม่ใช่คนใกล้ชิดในครอบครัว	3.16	1.10	ปานกลาง
10	ฉันกลัวถ้อยคำที่ฉันต้องมาเสียใจภายหลัง	3.05	0.92	ปานกลาง
11	ฉันรู้สึกว่าฉันมีสุขภาพดี มีความสามารถ	3.40	0.81	ปานกลาง
12	ฉันรู้สึกกระวนกระวายใจ เมื่อรู้ว่าจะต้องเจอกับคนที่กำลังโมโห	2.90	0.94	ปานกลาง
13	ฉันรู้สึกว่าคนเราตอบสนองต่อสิ่งต่างๆตามแต่อารมณ์ตอนนั้นจะเป็นอะไร	3.31	0.81	ปานกลาง
14	ฉันรู้สึกว่าอยากจะทำอะไรที่แตกต่างไปจากที่เคย	3.53	0.86	ค่อนข้างมาก
15	เมื่อฉันพบสิ่งที่ชอบใจหรืออยากได้ ฉันจะเฝ้าครุ่นคำนึง จนกว่าจะได้สิ่งนั้นมา	2.53	0.89	ปานกลาง
16	ฉันชอบอย่างที่เป็น	3.97	0.80	ค่อนข้างมาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
17	พอฉันตกลงใจว่าจะต้องทำงานอย่างหนึ่งจนประสบความสำเร็จให้ได้ ก็มีอุปสรรคเข้ามาขวาง	2.65	0.86	ปานกลาง
18	ฉันอดไม่ได้ที่จะเอาปัญหาต่างๆ มาขบคิด	2.44	0.85	ค่อนข้างน้อย
19	ฉันจะทำทุกวิถีทางที่จะไม่ให้ตัวเองร้องไห้	3.34	0.96	ปานกลาง
20	ฉันไม่กล้าพูดแสดงความรู้สึก ทั้งๆ ที่จริงแล้วฉันรู้สึกอย่างนั้น	2.63	0.99	ปานกลาง
21	ฉันตั้งใจทำงานทุกอย่างให้ดีที่สุด แม้ว่า จะไม่มีใครคอยตรวจสอบก็ตาม	3.79	0.84	ค่อนข้างมาก
22	ฉันรู้สึกเบื่อไปหมด	3.20	1.08	ปานกลาง
23	ฉันมักจะเอื่อยซึม เมื่อเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ควรชม	3.93	0.78	ค่อนข้างมาก
24	ฉันเป็นกังวลกับบางสิ่งบางอย่างที่คนอื่น ๆ ไม่เคยนึกถึงด้วยซ้ำ	2.69	0.89	ปานกลาง
25	เวลาจะทำอะไร ฉันต้องการกำลังใจจากใครสักคน	2.38	0.95	ค่อนข้างน้อย
26	คนที่เป็นคนเจ้าอารมณ์ มักทำให้ฉันไม่ค่อยสบายใจ	2.73	1.03	ปานกลาง
27	เมื่อมีใครมาช่วยทำอะไรบางอย่างให้โดยฉันไม่ได้ขอร้อง ฉันมักคิดว่าจริงๆ แล้วเขาต้องการอะไรจากฉัน	3.23	1.07	ปานกลาง
28	ชีวิตของฉันช่างเต็มไปด้วยทางตัน	3.70	1.16	ค่อนข้างมาก
29	ฉันจะไม่พอใจกับผลงานของตนเอง จนกว่าจะมีใครสักคนมาชมว่าฝีมือดี	3.43	1.02	ปานกลาง
30	เมื่อฉันได้ฟังปัญหาของคนอื่นๆ แนวทางแก้ไขปัญหาแบบต่างๆ มักจะเกิดขึ้นในหัวของฉัน	3.48	0.85	ปานกลาง
31	ฉันทำอะไรตามที่ผู้อื่นคิดว่า ฉันควรกระทำ แม้เมื่อฉันไม่เห็นด้วยกับพวกเขาก็ตาม	2.92	0.91	ปานกลาง
32	ใครๆ บอกว่าฉันทำเกินกว่าเหตุในการแก้ปัญหาเล็กๆ น้อยๆ	3.42	1.03	ปานกลาง
33	ฉันทำงานจนสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้	3.78	0.83	ค่อนข้างมาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความถาม	n = 347		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
34	ไม่ว่าฉันจะมีความสำเร็จในระดับใด ฉันมักจะมีความรู้สึกอยู่เสมอว่า น่าจะทำได้ดีกว่านี้	2.51	0.92	ปานกลาง
35	ฉันรู้สึกเบื่อๆด้วยเหตุผลอะไรก็บอกไม่ถูก	2.99	1.08	ปานกลาง
36	ฉันมีความเชื่อมั่นในความสามารถของฉัน	3.50	0.83	ค่อนข้างมาก
37	ฉันรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรแตกต่างไปจากวิธีการหรือกลยุทธ์ที่เป็นมาตรฐานของคนทั่วไป	2.91	0.91	ปานกลาง
ภาพรวมความฉลาดทางอารมณ์		3.16	0.41	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, $SD=0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีระดับความฉลาดทางอารมณ์แต่ละประเด็นอยู่ในระดับปานกลางจนถึงค่อนข้างมาก

ตอนที่ 4 การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

การศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา โดยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Procedure) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 11-14

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามจำแนกตามตัวแปร องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ

ตัวแปรที่ศึกษา	n	$\bar{X}$	SD	t	p
เพศ ชาย	90	3.14	.42	-.558	.577
หญิง	257	3.16	.40		

จากตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อจำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ โดยการทดสอบที (t-test) พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปร องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
สาขาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	1.894	2	.947	5.974	.003
	ภายในกลุ่ม	54.544	344	.159		
	รวม	56.439	346			
ชั้นปีที่ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5.240	3	1.747	11.701	.001
	ภายในกลุ่ม	51.199	343	.149		
	รวม	56.439	346			

จากตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อจำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า

นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จึงนำตัวแปรสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา ไปทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Procedure) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 13-14

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา		
		วิทยาศาสตร์ ทั่วไป	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	3.11		*	
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	3.29	*		
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3.17			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัว
แปรชั้นปีที่ศึกษาเป็นรายคู่

ชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{X}$	ชั้นปีที่ศึกษา			
		ชั้นปีที่1	ชั้นปีที่2	ชั้นปีที่3	ชั้นปีที่4 หรือสูงกว่า
ชั้นปีที่1	3.06				*
ชั้นปีที่2	3.13				*
ชั้นปีที่3	3.14				*
ชั้นปีที่4 หรือสูงกว่า	3.40	*	*	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่4 หรือสูงกว่ามีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาในชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรเกณฑ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ คือ ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม(FS) ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน (บรรยากาศการเรียนการสอน (LE) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(FR)) และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ (AS) กับตัวแปรเกณฑ์ความฉลาดทางอารมณ์ (Y) ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 15

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน และระหว่างตัวแปร
พยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปรที่ศึกษา	EQ	FS	LE	FR	SA
Y	1.000	.282**	.345**	.099**	.460**
FS		1.000	.528**	.486**	.466**
LE			1.000	.511**	.431**
FR				1.000	.326**
SA					1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์กับความ
ฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์(Y) ของนักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 กับตัวแปรต่อไปนี้โดยเรียงลำดับจากความสัมพันธ์มากไปหาน้อย คือ ปัจจัยเจตคติต่อ
การเรียนวิทยาศาสตร์ (AS) ($r=.460$) บรรยากาศการเรียนการสอน (LE)($r=.345$) ปัจจัยการ
สนับสนุนจากครอบครัวและสังคม (FS)($r=.282$) และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(FR)
($r=.099$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ระหว่างตัว
แปรพยากรณ์ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยการ
สนับสนุนจากครอบครัวและสังคม (FS) ($r=.466$) บรรยากาศการเรียนการสอน (LE) ($r=.431$)
สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา (FR) ($r=.326$)

บรรยากาศการเรียนการสอน (LE) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยการสนับสนุน
จากครอบครัวและสังคม(FS)($r=.528$) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(FR) ($r=.511$)
ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ (AS) ($r=.431$)

ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
บรรยากาศการเรียนการสอน(LE) ($r=.528$) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา (FR) ($r=.486$)
ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์(AS) ($r=.466$)

สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(FR) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
บรรยากาศการเรียนการสอน (LE) ($r=.511$) ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม
(FS)($r=.486$) ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์(AS) ($r=.326$)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis)
เพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายความฉลาดทางอารมณ์ของ
นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
หาดใหญ่ ผลการวิเคราะห์เสนอไว้ในตาราง 16

ตาราง 16 สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์
ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา	B	SEB	β	t	p
ปัจจัยการสนับสนุนจาก ครอบครัวและสังคม (FS)	.051	.051	.065	1.084	.279
บรรยากาศการเรียนการสอน (LE)	.230	.230	.236	3.945	.001*
สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษา(FR)	-.118	-.118	-.179	-3.162	.002*
ปัจจัยเจตคติต่อการเรียน วิทยาศาสตร์(SA)	.338	.338	.387	7.123	.001*
a = 1.445		R = .510		R ² = .260	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา
ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้แก่ ปัจจัยเจตคติต่อการเรียน
วิทยาศาสตร์ ($B=.338$, $\beta=.387$) บรรยากาศการเรียนการสอน ($B=.230$, $\beta=.236$) และสัมพันธภาพ
ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ($B=-.118$, $\beta=-.179$) ซึ่งตัวแปรดังกล่าวข้างต้น ส่งผลต่อความฉลาด

ทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขต
หาดใหญ่ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางของนักศึกษา ได้ร้อยละ 26.0

เขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $Y = 1.445 + 0.230LE - 0.118FR + 0.338 SA$

สมการในรูปของคะแนนมาตรฐาน ได้แก่ $Z_Y = 0.236 Z_{LE} - 0.179 Z_{FR} + 0.387 Z_{SA}$

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล คือ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
3. ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 2,599 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งมาจากการใช้สูตรคำนวณของยามาเน่ (Yamane. 1967: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 347 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 2 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม มีลักษณะมาตรประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดเจตคติเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีลักษณะมาตรประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามองค์ประกอบส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Procedure) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน และระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรเกณฑ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย-สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผล ได้ดังนี้

1. นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัว และสังคมภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนนักศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา โดยจำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาเพศต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และนักศึกษาในชั้นปีที่4 หรือสูงกว่ามีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาในชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คือ ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ บรรยากาศการเรียนการสอน ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ .460, .345, .282 และ .099 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา คือ เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ร้อยละ 26.0 ส่วนปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมไม่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า มีประเด็นที่สำคัญซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ

เนื่องมาจากบริบทของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นคณะที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในภาคใต้เรื่องการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับอุดมศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอนงานวิจัยและงานบริการวิชาการ อีกทั้งยังมีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นคณะวิทยาศาสตร์ชั้นนำด้านวิชาการและวิจัยระดับเอเชีย นักศึกษาจึงต้องมีความมุ่งมั่น มานะอดทน ตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ภาวะแรงกดดันหลายประการทั้งจากนโยบาย ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง รวมถึงความคาดหวังจากหน่วยงาน/องค์กรทางสังคมในตัวบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาว่า จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพ อาจเป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาไม่กล้าคิดหรือแสดงออกในสิ่งที่ตนเองต้องการ ขาดความสุขในการเรียน และไม่พึงพอใจในการใช้ชีวิต ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดส่งผลทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ ด้านองค์ประกอบภายในตนเอง ตามแนวคิดของบาร์ออน (กรมสุขภาพจิต. 2543: 28-29; อ้างอิงจาก Bar-on. 1992) ที่ระบุว่า องค์ประกอบภายในตนเอง ประกอบด้วย ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกตนเอง ความสามารถในการแสดงความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดและการปกป้องสิทธิของตนเองด้วยวิธีการสร้างสรรค์ ความสามารถในการรับรู้เข้าใจและศรัทธาตนเอง การรับรู้ถึงคุณค่าของตนเองทำในสิ่งที่สามารถทำได้และต้องทำด้วยความสุขและความพอใจ ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายของตนเอง สามารถควบคุมความคิดการกระทำโดยไม่พึ่งพาผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิเชียร วิทย์อุดม และคนอื่นๆ (2555: 84) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ภาพรวมนักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาส ปานเจียง (2558: 84) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์และรูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา พบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เท่านั้น

2. การศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรองค์ ประกอบส่วนบุคคล คือ เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อาจเนื่องมาจากความฉลาดทางอารมณ์เป็นผลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู การศึกษา ประสบการณ์ สัมพันธภาพกับกลุ่มคน และเจตคติส่วนบุคคล จึงทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ดังที่สุรางค์ โค้วตระกูล (2541) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศเป็นสิ่งที่สังคมสร้างความคาดหวังไว้ ความแตกต่างจริงๆมีน้อยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญรอด โชติวชิรา (2552: 145) ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี ใน 4 สถาบัน

การศึกษา พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงทั้ง 4 สถาบันการศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยของสุวิมล จุลวานิช และนพมณี ฤทธิกุลสิทธิชัย (2556: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย โดยพบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป อาจเนื่องมาจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ เป็นศาสตร์ที่นักศึกษาต้องนำองค์ความรู้ หลักการ กฎ และทฤษฎีต่างๆทางด้านวิทยาศาสตร์ ไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ เช่นด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตร ด้านการอาหาร ด้านการแพทย์ และด้านสาธารณสุข จึงทำให้นักศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ซึ่งความสามารถในการปรับตัวของบุคคลนั้นเป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งของการเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ ดังที่วิลเลียม สตรีงคราม และคณะ (2549) ได้ให้ความหมายของการปรับตัว (Adjustment) ว่าเป็นความพยายามของบุคคลในการที่จะหาวิธีลดสภาวะความตึงเครียดทางอารมณ์ ซึ่งเกิดจากความไม่สมปรารถนาในสิ่งที่ตนหรือสังคมแวดล้อมคาดหวัง ทั้งยังเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อม โดยสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวเกิดจากการที่บุคคลมีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือบรรลุได้ช้ากว่าที่คาดหวัง ทำให้บุคคลจะเกิดความกดดันทางจิตใจ หากไม่สามารถปรับหรือลดความกดดันทางจิตใจนี้ให้หมดไปได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม อาจทำให้นักชื่อนี้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตตามมาได้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของญานวิทยา บุญเฮง และนิดา บุญเฮง (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่า คะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมของนักศึกษาเมื่อจำแนกตามสาขาวิชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.3 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย โดยนักศึกษาในชั้นปีที่4 หรือสูงกว่ามีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาในชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อาจเนื่องมาจากการเรียนในระดับชั้นปีสูงขึ้นนอกจากวุฒิที่สูงขึ้นนักศึกษายังได้รับประสบการณ์ต่างๆทั้งจากการเรียนในชั้นเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนอกชั้นเรียน จึงทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและจัดการกับอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้เป็นอย่างดี ดังที่วีระวัฒน์ บันนิตามัย (2551) ได้กล่าวว่า นักศึกษาในระดับชั้นปีที่สูงขึ้นจะมีวุฒิมากขึ้นและได้รับประสบการณ์ต่างๆมากขึ้น และประสบการณ์ดังกล่าวที่นักศึกษาได้รับการสั่งสมนั้นจะช่วยให้ นักศึกษาปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ซึ่งอาจมากระทบกับอารมณ์ และความมั่นคงทางจิตใจ จนกระทั่งอยู่ในสภาพการณ์ที่ตนมีความสุขได้ สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของวิณี ชิตเชตวงศ์ (2545-2546: 67-68) ซึ่งศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน และผลการวิจัยของอรรถัย ศิริลักษณ์ (2545: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษากิจกรรม บำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมสูงกว่าชั้นปีอื่นๆ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน (บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา) และปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ บรรยากาศการเรียนการสอน การสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม และสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ แสดงว่าหากนักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์สูงจะมีความฉลาดทางอารมณ์สูงด้วย อาจเนื่องมาจากการเรียนในสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์ นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ไปตามลำดับของขั้นตอน เริ่มจากการเรียนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับหลักการหรือทฤษฎีก่อน เพื่อให้มีความรู้ที่ไปใช้ต่อยอดออกแบบเป็นกิจกรรมหรือทำการทดลอง อีกทั้งยังจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดและลักษณะนิสัยของตนให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดี เพื่อจะได้มีความเข้าใจงานที่ทำและสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ รอบตัวเข้ากับความรู้ที่มีอยู่ได้ โดยหากนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่คับข้องใจ ฟุ้งฟ้อใจ สนใจและอยากที่จะศึกษาวิทยาศาสตร์ดังที่วีระเดช เกิดบ้านตะเคียน (2546: 54) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนวิทยาศาสตร์จะแสดงพฤติกรรมในลักษณะพึงพอใจ ชอบ อยากเรียน และอยากเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ขณะเดียวกันบุคคลที่มีเจตคติเชิงลบต่อการเรียนวิทยาศาสตร์จะแสดงพฤติกรรมในลักษณะไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่อยากเรียน และไม่อยากเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ดังนั้นเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศาขการศึกษาศถาบันราชภัฏนครปฐม พบว่า เจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูและความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน

3.2 บรรยากาศการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ กล่าวคือ หากบรรยากาศการเรียนการสอนของนักศึกษาดีจะทำให้มีความฉลาดทางอารมณ์สูงด้วย อาจเนื่องมาจากบรรยากาศการเรียนการสอนภายในห้องเรียนทั้งทางด้านกายภาพ จิตภาพ และ

สังคมภาพ เป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความพร้อมในการเรียนซึ่งจะส่งผลดีต่อการรับรู้และเข้าใจบทเรียน ทำให้นักศึกษามีอิสระทางความคิด มีความกล้าแสดงออก และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจชักนำตนเองไปสู่เป้าหมายของชีวิตที่วางไว้ได้สำเร็จ ดังที่พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2545: 49) ได้กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีมีความสำคัญอย่างมาก เพราะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่น รวมทั้งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจใช้เวลาในการเรียนเต็มที่ แต่ในทางกลับกันถ้ามีบรรยากาศที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ และไม่ตั้งใจเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของมลภา อุไทยธราทร (2555: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า พฤติกรรมของผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ด้วยดังนั้นการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีทั้งด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอันจะช่วยทำให้นักศึกษาเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์

3.3 ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ กล่าวคือ หากนักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมดีจะทำให้มีความฉลาดทางอารมณ์สูง อาจเนื่องมาจากการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมไม่ว่าจะทางด้านการทรัพยากร ข้อมูลข่าวสาร หรือด้านอารมณ์สังคม จะช่วยทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นคงทางใจ รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีที่พึ่งพิง ไม่ถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว จึงมีพลังและความพร้อมสำหรับการต่อสู้ฝ่าฟันกับปัญหาหรือพาตัวเองให้ผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากทั้งหลายได้อย่างราบรื่น ดังที่จอร์นสัน จอร์นสัน และมารูยามา(1983: 5-54) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความผูกพันทางสังคมหรือรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม จะมีพฤติกรรมเอื้อสังคมมากขึ้น ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น และมีความร่วมมือในการทำงานมากขึ้น คิดถึงเพื่อนในกลุ่มมากขึ้นในลักษณะที่ลุ่มลึกมากขึ้น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น ดังนั้นการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมจึงมีเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดีของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวิณา ถาวรโลหะ (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคมของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของอัจฉรา สุขารมณ์ และอังคินันท์ อินทรกำแหง (2548: 12-13) ที่ทำการประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับอีคิวในประเทศไทย พบว่า การสนับสนุนทางสังคมว่ามีผลต่อความเชื่อมั่นของบุคคล นอกจากนี้ยังพบรายงานการวิจัย ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์เชิงสนับสนุนของครูอาจารย์ เพื่อน และบิดามารดา ว่ามีอิทธิพลต่อแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น ความสนใจเรียน และการมีความสุขในการค้นคว้าหาความรู้ มานะบากบั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ (Connell; & Wellborn. 1991)

3.4 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ในระดับต่ำ($r=0.099$) กล่าวคือ หากสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา สูง ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจะสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันของ อาจารย์และนักศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกอยากที่จะเรียนรู้ และมีความสุขกับการเรียนตลอดช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ แต่ในทางกลับกันถ้าหากสัมพันธภาพระหว่างกันไม่ดี นักศึกษาก็จะมีแนวโน้มกระทำพฤติกรรมในทางลบต่อการเรียนวิชานั้นๆ ได้ เช่น ไม่อยากเรียนไม่ส่งงาน ขาดเรียน เข้าเรียนสาย ไม่เข้าชั้นเรียนบ่อยครั้ง เป็นต้น ดังที่สุชาติ รัชชกุล (2537) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยให้เกิดความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ขณะที่อาจารย์ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ มีผลต่อความมั่นใจในการเรียนของผู้เรียน มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม สอดคล้องกับผลศึกษาค้นคว้า โคแกน (พจมาลย์ สกลเกียรติ. 2555: 17; อ้างอิงจาก Cogan. 1975: 135–139) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษาทำให้ การเรียนดีขึ้น ถ้ายิ่งอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นักศึกษาก็จะยิ่งสามารถ พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์ และนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะ ช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น นอกจากนี้มีผลการศึกษาของ กรอน ลันด์ (นิรมล สุวรรณโคตร. 2553: 28; อ้างอิงจาก Gronlund. 1959: 176) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหา ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียน การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะ

วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้แก่ ปัจจัยเจตคติต่อการเรียน วิทยาศาสตร์และปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน (บรรยากาศการเรียนการสอน และ สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา) โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางของ นักศึกษาได้ร้อยละ 26.0 ส่วนปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม พบว่า ไม่ส่งผลต่อความ ฉลาดทางของนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยเพียงบางส่วน อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

4.1 ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ($\beta=0.387$) เป็นปัจจัยที่สามารถ

พยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ได้ หมายความว่า ถ้าเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์แปรผันเพิ่มขึ้น หนึ่งหน่วยความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจะแปรผันเพิ่มขึ้น 0.387 หน่วย หรือถ้าเจตคติต่อ

การเรียนรู้วิทยาศาสตร์แปรผันลดลงหนึ่งหน่วยความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจะแปรผันลดลงไป 0.387 หน่วย แสดงว่า ถ้านักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์สูงก็จะมีฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง แต่หากนักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ต่ำก็จะมีฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสำเร็จของการเรียนทาง ด้านวิทยาศาสตร์ ต้องอาศัยความมุ่งมั่น ตั้งใจ อดทน พยายามขวนขวายหาวิชาความรู้อยู่ตลอดเวลา จึงไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผู้ที่ไม่มีความสนใจหรือความถนัดเกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานเดิม เพราะเจตคติมีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก หรือความคิดของนักศึกษา รวมทั้งยังมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางพฤติกรรมที่นักศึกษาพึงจะแสดงออกต่อสิ่งต่างๆทั้งในปัจจุบันและอนาคตข้างหน้า ดังนั้นการที่นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์สูงหรือต่ำจึงส่งผลกระทบต่อฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาด้วย ดังที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546: 149) ได้กล่าวถึง เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ว่าเป็นความรู้สึกรู้สึกของบุคคลต่อวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ ความพอใจ ความศรัทธาและซาบซึ้ง เห็นคุณค่าและประโยชน์ ตระหนักในคุณค่าและโทษ ความตั้งใจเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ การเลือกใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการคิดและปฏิบัติ การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพโดยใคร่ครวญ ไตร่ตรองถึงผลดีและผลเสีย สอดคล้องกับฮาซัน และบิลเลห์ (สุรวิทย์ ศรีพล, 2540: 24; อ้างอิงจาก Hasan; & Billeh, 1975: 247) ซึ่งกล่าวว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์เป็น ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อและความซาบซึ้งของบุคคลที่เกิดจากผลของวิทยาศาสตร์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และผลของวิทยาศาสตร์นั้นได้ส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีต่อวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจษฎา บุญมาโฮม (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษา สถาบันราชภัฏนครปฐม พบว่า เจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูสามารถทำนายความฉลาดทางอารมณ์ได้

4.2 บรรยาการการเรียนการสอน($\beta=0.236$) สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ได้ หมายความว่า ถ้ายรรยาการการเรียนการสอนแปรผันเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยแล้วความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจะแปรผันเพิ่มขึ้น 0.236 หน่วย หรือถ้ายรรยาการการเรียนการสอนแปรผันลดลงไปหนึ่งหน่วยแล้วความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาจะแปรผันลดลงไป 0.236 หน่วย แสดงว่า ถ้านักศึกษามีบรรยาการการเรียนการสอนที่ดีก็จะมีฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง แต่หากนักศึกษามีบรรยาการการเรียนการสอนไม่ดีก็จะมีฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะบรรยาการในห้องเรียนที่เต็มไปด้วยความอบอุ่นและมิตรภาพ ช่วยให้นักศึกษารู้สึกผ่อนคลายสบายใจ ช่วยลดความตึงเครียด ความท้อแท้ และกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2545: 49) ได้กล่าวว่า บรรยาการในห้องเรียน ไม่เพียงช่วยให้การเรียนการสอนจะดำเนินไปได้อย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่น ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีมีความตั้งใจใช้เวลาในการเรียนเต็มที่ ในทางกลับกันถ้ามี

บรรยากาศที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ และไม่ตั้งใจเรียน เช่นเดียวกับฉันทนา ภาคบังกข (2544: 31) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น และอิสระ จะนำมาซึ่งความสุขความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และมีความสนใจใฝ่รู้ มีความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยอันจะช่วยสนับสนุน นักศึกษาให้เป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ได้ สอดคล้อง กับงานวิจัยของนพมาศ กองกิม (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาและสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาและสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

4.3 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ($\beta = -0.179$) สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ได้แต่อยู่ในระดับที่น้อยมากจนเกือบจะไม่สามารถเป็นตัวพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีอิทธิพลกับนักศึกษาน้อยกว่าความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มเพื่อน ซึ่งแตกต่างจากความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการใช้ชีวิตอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมใกล้ชิดตัวที่มีส่วนสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการทางกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพรวมไปถึงความสำเร็จในการเรียน ดังที่จินตนา ยูนิพันธ์ (2527: 61) ได้กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพอย่างเห็น ได้ชัด ทั้งนี้เพราะสังคมในสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มเหล่านี้มีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย สอดคล้องกับผลการ วิจัยของศุภวดี บุญวงศ์ (2539 : 19) ที่ศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหการปรับตัวของนิสิตในหอพักด้วยการให้ถ่าปรึกษารายกลุ่ม พบว่ากลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความมั่นคง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการวิจัยของเฟลด์แมนและนิวคอมบ (ทัศนากัดดี. 2551: 22; อ้างอิงจาก Feldman & Newcomb. 1976) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของเพื่อน พบว่ากลุ่มเพื่อนจะช่วยให้ นักศึกษามีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้น กลุ่มเพื่อนจะตอบสนองความสนใจของนักศึกษาที่ไม่ได้รับการตอบสนองด้านวิชาการหรือมีความล้มเหลวทางวิชาการมาแล้ว กลุ่มเพื่อนจะช่วยฝึกการเข้าสังคมและการสร้างสัมพันธ์ส่วนตัวมีผลให้นักศึกษาสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ช่วยฝึกทักษะทางสังคม ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง

4.4 ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม ไม่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ได้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายกำลังจะก้าวไปสู่ผู้ใหญ่ จึงมีความสามารถในการควบคุมตนเองและจัดการกับอารมณ์ของตนได้ การสนับสนุนจากครอบครัวและ

สังคมจึงไม่มีอิทธิพลกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ดังที่สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549: 329-357) ได้กล่าวถึง การควบคุมตนเอง ว่ามีชื่อเรียกหลายลักษณะได้แก่ การเปลี่ยนตนเอง การจัดการตนเอง การปรับตนเอง การกำกับตนเอง และการบริหารพฤติกรรมตนเอง ซึ่งการควบคุมตนเองเป็นกระบวนการที่บุคคลเป็นผู้ดำเนินการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่มีทักษะการควบคุมตนเองได้ดีจะไม่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งเร้าภายนอกเลย หากแต่ว่าสิ่งเร้าภายนอกนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลน้อยมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาส ปานเจียง (2558: 88) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์และรูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการควบคุมตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์มีระดับสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหาร อาจารย์หรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา โดยเฉพาะในเรื่อง การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การให้กำลังใจตนเอง และการยืนหยัดความสำเร็จของตนเอง

2. ผลการวัดระดับของปัจจัยด้านต่างๆ สามารถสรุปแยกเป็นประเด็นเพื่อให้ผู้บริหาร คณาจารย์ รวมไปถึงบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ได้ดังนี้

ปัจจัยการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับดี มีเพียงเรื่องการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นในการเรียนเท่านั้นซึ่งควรจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง

ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรื่องที่นักศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูงขึ้น คือ จำนวนนักศึกษาต่อห้องเรียน ความสวยงามของห้องเรียน การมอบหมายงานของอาจารย์ เทคนิคการสอนของอาจารย์ ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียน ความรักความอบอุ่นที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์

ปัจจัยเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรื่องที่นักศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูงขึ้น คือ ความชอบและความสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ ความสนุกสนานในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ การเห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาวิทยาศาสตร์ การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

3. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ ดังนั้นผู้บริหารอาจารย์หรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกคนทุกฝ่ายจึงควรให้การตระหนัก เห็นความสำคัญของการพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ให้ได้อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอเพื่อให้เกิดผลดีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแต่ละคณะภายในสถาบันเดียวกัน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในระดับต่างๆ ทั้งระดับมหาวิทยาลัย ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและเต็มศักยภาพ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). *อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์*. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- กานดา พูลทวีลาภ. (2539). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- คณะวิทยาศาสตร์. (2558). *ประวัติคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 2558, จาก www.sci.psu.ac.th.
- คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. (2546). *การ จัด สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล; และ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2544). *รายงานวิจัย เรื่อง การสร้างมาตรฐานประเมินและประสิทธิผลของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย*. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2542, กรกฎาคม-สิงหาคม). *ความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในชีวิต*. *จัดหางานปริทัศน์*. 4(4): 30-33.
- จอม ชุ่มช่วย. (2540, กรกฎาคม). *ความฉลาดทางอารมณ์*. *การศึกษาปฐมวัย*. 1(3): 56-62.
- จารุวรรณ สกฤค. (2543). *อิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2527). *การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุติมา รัตนพลแสนย์. (2554). *ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค ของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. *ครุศาสตร์สาร*. 5(1): 33-40.
- เจษฎา บุญมาโฮม. (2546: บทคัดย่อ). *รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษา สถาบันราชภัฏนครปฐม*. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2544, พฤษภาคม). *การอบรมเลี้ยงดูที่สร้างเสริมความสุข*. *พฤติกรรมศาสตร์*. 7(1): 31.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ญาณวิทยา บุญเฮง; และ นิดา บุญเฮง. (2547). ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักศึกษา คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรินูญานิพนธ์ พ.ม. เชียงใหม่: คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2542, สิงหาคม). ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. *พฤติกรรมศาสตร์*. 5(1): 19-35.
- ทัศนากิจ. (2551, พฤษภาคม). รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 112.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2542). จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติปัญญา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2550). การวัดเจตคติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์.
- นพคุณ แดงบุญ. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพมาศ กองกิม. (2546). การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา และสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตดา อุดลยพิเชษฐ. (2542). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล สุวรรณโคตร. (2553). การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญรอด โชติวชิรา. (2552). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี ใน 4 สถาบันการศึกษา. *พฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*. 1(1): 145-161.

- บุรียา แดงพันธ์; และ คณิต เขียววิชัย. (2558, มกราคม-เมษายน). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์. วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 26(1): 27-38.
- ประภาส ปานเจียง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์และรูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาในจังหวัดสงขลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. ถ่ายเอกสาร.
- ประสงค์ สังขะไชย. (2546). การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ (EQ : Emotional Quotient). พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา: โคราซพรินต์.
- พจมาลย์ สกลเกียรติ. (2555). รายงานการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการใช้ชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรพิมล วรภูมิพุทธพงศ์; และ สงคราม เขาวนศิลป์. (2549). การสร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม. มนุษยศาสตร์สาร. 7(2): 33-47.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.. (2543). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8* กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย; และ คนอื่นๆ. (2543). รายงานวิจัยเอกสารเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2545). พฤติกรรมการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ไพรินทร์ ทองภาพ. (2545). ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภรณ์ เอื้อจรัสพันธุ์; และ คนอื่นๆ. (2550). ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2549. ศรีนครินทร์เวชสาร. 22(3): 239-245.
- ภทธีญา พวงแก้ว. (2555, 20 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย เขียวรัตน์ หวัดเพชร ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- มลภา อุไทยธราทร. (2555). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ถ่ายเอกสาร.

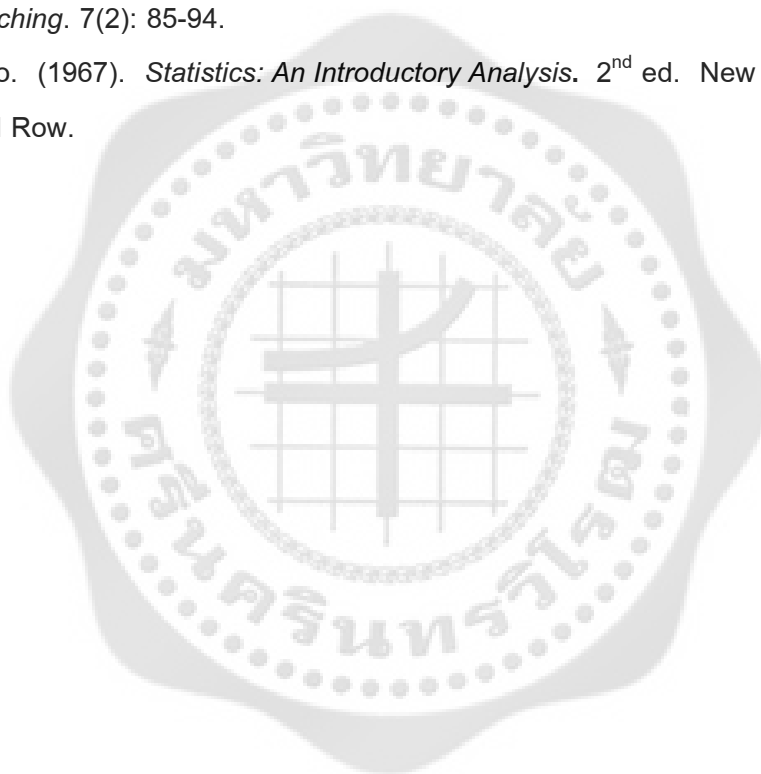
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2559). *ประวัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2559, จาก www.psu.ac.th.
- _____. (2550, สิงหาคม). *คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. กรุงเทพฯ: บริษัท โอเอส พรินต์ติ้งเฮาส์ จำกัด.
- มัลลิกา บุณนาค. (2551). *สถิติเพื่อการวิจัยและตัดสินใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รณิษฐา หลิมจานนท์. (2555, 20 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย เยวรัตน์ หวดเพ็ชร ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา แพทยานันท์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และความผาสุกทางจิตวิญญาณกับเขี้ยวอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2544-2545, ตุลาคม – มีนาคม). *ชีวิตนิสิต/นักศึกษาในมหาวิทยาลัย*. *วารสารปาริชาติ*. 14(2): 31.
- วารุณี แจ่มกระจาย. (2540). *การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกึ่งการุณย์ สำนัการแพทย์ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2518). *หลักการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิชัย ต้นศิริ. (2542). *โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต: แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร วิทยอุดม; และ คนอื่นๆ. (2555, มกราคม-มิถุนายน). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. *ปัญญาภิวัฒน์*. 3(2): 73-88.
- วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2545-2546, พฤศจิกายน-มีนาคม). *การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. *ศึกษาศาสตร์*. 14(2): 67-79.
- วิไลวรรณ ศรีสงคราม; และ คณะ. (2549). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

- วีณา ถาวรโลหะ. (2546). ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกภาพ และการสนับสนุนทางสังคมของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีระเดช เกิดบ้านตะเคียน. (2546). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติต่อการเรียนและความคงทนในการจำของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีระดับผลการเรียนรู้ต่างกัน จากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย รูปแบบต่างกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2551). เชาวน์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ ; และ อุสา สุทธิสาคร. (2542). การศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบด้านชีวประวัติของนักศึกษา กับความสามารถด้านเชาวน์อารมณ์. ความจริงของชีวิตที่มีใช้แพร่ชนนิยม. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ศิริวรรณ พจนอารี. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาพื้นผ้าอุปสรรคและเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภาวดี บุญวงศ์. (2539). การแก้ไขปัญหาการปรับตัวของนิสิตในหอพักด้วยการให้ถ้าปรึกษารายกลุ่ม. สงขลา: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2532). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). คู่มือวัดผลประเมินผลวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สมชาย จักรพันธ์. (2543, พฤษภาคม- มิถุนายน). เรื่องของ EQ. หมออนามัย. 9(8): 80-83.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิริยานุวัฒน์; และ จันท์เพ็ญ เชื้อพานิช. (2524). การสร้างแบบสำรวจความเป็นครูและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ. (2545). พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีประยุกต์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สายฝน จันทะพรหม. (2546). อิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนปลาย ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี นักศึกษาชาย-หญิง ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(ศูนย์รังสิต). วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำเนาวิชิตศิลป์. (2542). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา2: การพัฒนานักศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุชาติ รัชชกุล. (2537). สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา. การศึกษาพยาบาล. 5(1): 31-36.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2552-2553, ตุลาคม-มีนาคม). ผู้นำที่ฉลาดรู้ทางอารมณ์ (Emotionally Intelligent Leadership). การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 4(1): 11-18.
- สุนันท์ ส้องอ่อง. (2523, เมษายน). เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์. วิทยาศาสตร์. 34(4): 337-345.
- สุภาณี เจียมศักดิ์. (2543). พฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร พิสิษฐ์พัฒนะ. (2543). การสร้างแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาสรัตน์ กฤษณพันธ์. (2555, 20 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย เบาวรัตน์ หวัดเพ็ชร ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- สมนา อาฮูวารี; และ ศันสนีย์ สุภาภา. (2552-2553, พฤศจิกายน-มกราคม). การวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์นิสิตชั้นปีที่หนึ่งคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิศวกรรมสาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 22(70): 8-17.
- สุรพงษ์ ชูเดช; และ วิภาวี เอี่ยมวรเมธ. (2545, กรกฎาคม-กันยายน). ตัวแปรในการทำนายสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. การวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. 25(3): 215-232.
- สุรวิทย์ ศรีพล. (2540). เจตคติต่อวิทยาศาสตร์และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์บัณฑิต). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ สากร. (2537). พฤติกรรมการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.

- สุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นนทบุรี เขต 2 จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการ
ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล จุลวานิช; และ นพมณี ฤทธิกุลสิทธิชัย. (2556). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของ
นักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
ถ่ายเอกสาร.
- แสงหล้า โปธา. (2544). การสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- แสงอุษา โสจนาพันธ์; และ กฤษณ์ รุยาพร. (2548). การบริหารอารมณ์ด้วยรอยยิ้มแบบ
ไทยๆ = EQ with Thai smile. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เอเชีย แปซิฟิก อิน
โนเวชั่น เซ็นเตอร์.
- อรชร โวทวี. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในอำเภอบางแพะ จังหวัด
ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถัย ศิริลักษณ์. (2545). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิค
การแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ถ่ายเอกสาร.
- อรพรรณ ลือบุญวัชรชัย. (2545). การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพ
การพิมพ์.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2542, สิงหาคม). EQ กับการเลี้ยงดูเด็ก. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 1 (9).
_____ ; และ อังคินันท์ อินทรกำแหง. (2548). การประมวลและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับ
อีคิวในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: รายงานการวิจัยสถาบัน
การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. 101.
- อารีย์ พันธุ์มณี. 2546. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไยใหม่ ครีเอทีฟ
กรุ๊ป.
- Connell, J.P; & Wellborn, J.G. (1991). *Competence, Autonomy, and Relatedness: A
Motivational Analysis of Self-System Process*. In M.R. Gunnar and L.A.
Sroufe(Eds). *Self Processes and Development*. Hillsdale, NJ: Lawrence
Erlbaum Assoc. (23).
- Cronbach, L.J. (1984). *Essential of Psychological Testing*. 4th ed. New York: Harper
and Row Publishers.

- Diederich, P.B. (1969, February). Components of Scientific Attitude. *The Science Teacher*. 34(2): 23-24.
- Johnson, D.W.; et al. (1983). Interdependence and Interpersonal Attraction among Heterogeneous and Homogenous Individuals: A Theoretical Formulation and a Meta-Analysis of the Research. *Review of Educational Research*. 53(1). 5-54.
- Likert, R. (1932). A Technique for The Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*. 22(140): 1-55.
- Moore, R.W; & Sutman, F.X. (1970). The Development, Field Test and Validation of an Inventory of Scientific Attitude. *Journal of Research in Science Teaching*. 7(2): 85-94.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.กมลธรรม อ่ำสกุล อาจารย์ประจำภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ดร.วิไลลักษณ์ สุวะไซโน อาจารย์ประจำภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ดร.ครรชิต แสนอุปถ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือ

- ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)
- ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient)

ตาราง 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของ
แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม

แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
3	0.8	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	14	0.6	คัดเลือกไว้
5	0.6	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	20	0.6	คัดเลือกไว้

ตาราง 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของ
แบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

แบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
2	0.8	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
3	0.6	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	13	0.8	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
8	0.6	คัดเลือกไว้	17	0.6	คัดเลือกไว้
9	0.8	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของ
แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
5	0.8	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้
7	0.8	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้
9	0.8	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้
11	0.8	คัดเลือกไว้	26	1	คัดเลือกไว้
12	0.6	คัดเลือกไว้	27	1	คัดเลือกไว้
13	1	คัดเลือกไว้	28	1	คัดเลือกไว้
14	0.8	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้
15	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้
4	0.8	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้
5	0.8	คัดเลือกไว้	24	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	25	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	26	0.6	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	27	1	คัดเลือกไว้
9	0.6	คัดเลือกไว้	28	1	คัดเลือกไว้
10	0.8	คัดเลือกไว้	29	1	คัดเลือกไว้
11	1	คัดเลือกไว้	30	1	คัดเลือกไว้
12	1	คัดเลือกไว้	31	1	คัดเลือกไว้
13	1	คัดเลือกไว้	32	1	คัดเลือกไว้
14	1	คัดเลือกไว้	33	0.8	คัดเลือกไว้
15	0.6	คัดเลือกไว้	34	1	คัดเลือกไว้
16	1	คัดเลือกไว้	35	0.8	คัดเลือกไว้
17	1	คัดเลือกไว้	36	0.8	คัดเลือกไว้
18	1	คัดเลือกไว้	37	1	คัดเลือกไว้
19	1	คัดเลือกไว้			

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆของผู้เชี่ยวชาญ

- ควรแยกหมวดหมู่ของข้อคำถามให้ชัดเจน เช่น ครอบคลุม อาจารย์
- ข้อคำถามมีความซ้ำซ้อนกันมาก และคล้ายคลึงกันต้องระมัดระวัง
- ใช้คำให้เหมือนกันทุกฉบับ บางฉบับใช้ ข้าพเจ้า/นักศึกษา/ท่าน

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น (α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบ
วัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม

แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม					
ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก
1	9.5789	คัดเลือกไว้	11	18.4304	คัดเลือกไว้
2	14.7568	คัดเลือกไว้	12	22.4000	คัดเลือกไว้
3	16.7801	คัดเลือกไว้	13	15.4237	คัดเลือกไว้
4	19.3617	คัดเลือกไว้	14	15.4237	คัดเลือกไว้
5	21.4118	คัดเลือกไว้	15	25.2409	คัดเลือกไว้
6	18.7515	คัดเลือกไว้	16	12.7719	คัดเลือกไว้
7	15.3930	คัดเลือกไว้	17	14.0000	คัดเลือกไว้
8	13.4815	คัดเลือกไว้	18	21.0000	คัดเลือกไว้
9	14.0000	คัดเลือกไว้	19	20.2222	คัดเลือกไว้
10	18.7515	คัดเลือกไว้	20	33.7037	คัดเลือกไว้
ค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) = .89					

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัด
สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

แบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน					
ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก
1	15.6897	คัดเลือกไว้	10	18.0198	คัดเลือกไว้
2	10.4331	คัดเลือกไว้	11	17.8431	คัดเลือกไว้
3	10.1111	คัดเลือกไว้	12	9.7659	คัดเลือกไว้
4	12.6977	คัดเลือกไว้	13	6.8865	คัดเลือกไว้
5	9.1000	คัดเลือกไว้	14	18.3221	คัดเลือกไว้
6	10.1545	คัดเลือกไว้	15	14.1359	คัดเลือกไว้
7	7.2800	คัดเลือกไว้	16	22.4691	คัดเลือกไว้

ตาราง 22 (ต่อ)

แบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน					
ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก
8	9.3676	คัดเลือกไว้	17	18.2871	คัดเลือกไว้
9	9.9273	คัดเลือกไว้	18	9.2913	คัดเลือกไว้
ค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) = .83					

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของแบบวัด
เจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์					
ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก
1	15.0701	คัดเลือกไว้	16	12.1333	คัดเลือกไว้
2	9.4682	คัดเลือกไว้	17	13.1884	คัดเลือกไว้
3	7.4118	คัดเลือกไว้	18	20.9576	คัดเลือกไว้
4	10.4331	คัดเลือกไว้	19	12.1333	คัดเลือกไว้
5	3.2852	คัดเลือกไว้	20	9.3518	คัดเลือกไว้
6	7.0387	คัดเลือกไว้	21	4.6667	คัดเลือกไว้
7	5.8085	คัดเลือกไว้	22	2.0449	คัดเลือกไว้
8	11.4947	คัดเลือกไว้	23	4.3680	คัดเลือกไว้
9	29.5135	คัดเลือกไว้	24	6.0957	คัดเลือกไว้
10	16.9867	คัดเลือกไว้	25	3.5968	คัดเลือกไว้
11	11.3750	คัดเลือกไว้	26	5.9134	คัดเลือกไว้
12	12.0331	คัดเลือกไว้	27	7.2079	คัดเลือกไว้
13	8.8780	คัดเลือกไว้	28	12.0102	คัดเลือกไว้
14	8.1982	คัดเลือกไว้	29	4.7478	คัดเลือกไว้
15	10.4331	คัดเลือกไว้			
ค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) = .79					

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามของ
แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)					
ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	ผลการคัดเลือก
1	29.6279	คัดเลือกไว้	20	15.3930	คัดเลือกไว้
2	56.1728	คัดเลือกไว้	21	10.5000	คัดเลือกไว้
3	14.0000	คัดเลือกไว้	22	15.1004	คัดเลือกไว้
4	25.6941	คัดเลือกไว้	23	9.3333	คัดเลือกไว้
5	10.7634	คัดเลือกไว้	24	12.4091	คัดเลือกไว้
6	17.7168	คัดเลือกไว้	25	18.2871	คัดเลือกไว้
7	17.4330	คัดเลือกไว้	26	17.8043	คัดเลือกไว้
8	19.5279	คัดเลือกไว้	27	12.3689	คัดเลือกไว้
9	14.2435	คัดเลือกไว้	28	20.2222	คัดเลือกไว้
10	19.7826	คัดเลือกไว้	29	19.7826	คัดเลือกไว้
11	4.2824	คัดเลือกไว้	30	3.5000	คัดเลือกไว้
12	11.3750	คัดเลือกไว้	31	24.9315	คัดเลือกไว้
13	9.9273	คัดเลือกไว้	32	16.1778	คัดเลือกไว้
14	5.8710	คัดเลือกไว้	33	5.2754	คัดเลือกไว้
15	17.8844	คัดเลือกไว้	34	16.5455	คัดเลือกไว้
16	7.7447	คัดเลือกไว้	35	12.4091	คัดเลือกไว้
17	9.8760	คัดเลือกไว้	36	9.9726	คัดเลือกไว้
18	13.3672	คัดเลือกไว้	37	17.1698	คัดเลือกไว้
19	2.5278	คัดเลือกไว้			
ค่าความเชื่อมั่น(α - Coefficient) = .92					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์
ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ฉบับ คือ
 - ฉบับที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม จำนวน 20 ข้อ
 - ตอนที่ 3 แบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน จำนวน 18 ข้อ
 - ตอนที่ 4 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ จำนวน 29 ข้อ
 - ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) จำนวน 37 ข้อ
3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักศึกษา กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบและตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา โดยข้อมูลที่ตอบมานี้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลทำให้นักศึกษา
ได้รับความเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

นางสาวเยาวรัตน์ หวัดเพ็ชร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

เพศ

() หญิง

() ชาย

สาขาวิชา.....

ชั้นปีที่ศึกษา

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า

ตอนที่ 2 แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องคำตอบ
ที่เห็นว่าตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด โดยพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	บุคคลใกล้ชิดฉันพร้อมที่จะไปไหนมาไหนกับฉันเมื่อฉันต้องการ.....					
2	เมื่อฉันมีเรื่องไม่สบายใจหรือเดือดร้อนจะมีผู้แสดงความเห็นอกเห็นใจฉัน.....					
3	บุคคลรอบข้างทำให้ฉันรู้สึกอบอุ่น.....					
4	ฉันได้รับการชื่นชมหรือกำลังใจเมื่อฉันกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม.....					
5	ฉันรู้สึกว่าบุคคลรอบข้างมีความพอใจที่ได้ใกล้ชิดฉัน.....					
6	ฉันได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวัยรุ่น.....					
7	เมื่อฉันต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะมีผู้คอยชี้แจงให้แก่นฉัน.....					
8	เมื่อมีปัญหาด้านการเงินจะมีผู้ช่วยเหลือฉัน.....					
9	เพื่อนให้ความเป็นมิตรและความสนิทสนมเป็นกันเองกับฉัน.....					
10	เพื่อนแสดงความห่วงใยเมื่อฉันเจ็บป่วยหรือได้รับความเดือดร้อน.....					
11	เพื่อนแนะนำสิ่งที่ฉันทำอยู่ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร.....					
12	เพื่อนเอาใจใส่ถามทุกข์สุขฉัน.....					
13	เพื่อนคอยช่วยเหลือในด้านการเรียนเมื่อฉันมีปัญหา.....					
14	ครอบครัวของฉันทำให้รู้สึกว่าคุณค่าฉันมีความสำคัญต่อครอบครัว.....					
15	ครอบครัวให้กำลังใจไม่ซ้ำเติมเมื่อฉันทำสิ่งที่ผิดพลาด.....					
16	ครอบครัวจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้จำเป็นที่เป็นประโยชน์แก่นฉัน.....					
17	ครอบครัวดูแลช่วยเหลือฉันเมื่อเจ็บป่วยหรือมีปัญหาทางสุขภาพ.....					
18	อาจารย์ของฉันเปิดโอกาสให้ฉันเข้าพบ เพื่อปรึกษาหารือในทุกเรื่อง.....					
19	อาจารย์ให้ข้อมูลที่จำเป็นและเป็นประโยชน์แก่นฉัน.....					
20	อาจารย์จัดหาอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนให้กับฉัน.....					

ตอนที่ 3 แบบวัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องคำตอบ
ที่เห็นว่าตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด โดยพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	บรรยากาศการเรียนการสอน บริเวณห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่างๆ เช่น เสียง กลิ่น เป็นต้น.....					
2	ฉันรู้สึกว่ามีจำนวนนักศึกษาในชั้นเรียนมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับ ห้องเรียน.....					
3	ฉันรู้สึกในห้องเรียนสวยงามและน่าเรียน.....					
4	อาจารย์มอบงานโดยไม่คำนึงถึงความสนใจ.....					
5	อาจารย์สอนโดยไม่คำนึงว่านักศึกษาเข้าใจหรือไม่.....					
6	อาจารย์มีวิธีสอนที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย.....					
7	เวลาอาจารย์สอนไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม.....					
8	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยและอยู่ในสภาพใช้งานได้.....					
9	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชา.....					
10	เมื่อฉันจดบันทึกไม่ทัน สามารถสอบถามเพื่อนได้.....					
11	เพื่อนร่วมชั้นเรียนของฉันแสดงความเป็นมิตรกับฉัน.....					
12	เพื่อนๆยินดีให้ฉันร่วมกลุ่มทำกิจกรรมในชั้นเรียน.....					
13	ฉันรำคาญเมื่อเพื่อนถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียน.....					
สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา						
14	อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของฉัน.....					
15	เมื่อได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ ฉันจะนำไปปฏิบัติอย่างมีเหตุผล.....					
16	อาจารย์ให้ความรักความอบอุ่นต่อนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน.....					
17	ฉันแสดงความเคารพอาจารย์ด้วยความจริงใจ.....					
18	อาจารย์ร่วมทำกิจกรรมกับนักศึกษา.....					

ตอนที่ 4 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องคำตอบ

ที่เห็นว่าตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด โดยพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	ฉันมีความสุขเมื่อได้เรียนบทปฏิบัติการ (Lab) ทางด้านวิทยาศาสตร์					
2	ฉันอยากเรียนวิชาอื่นแทนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์.....					
3	วิทยาศาสตร์ทำให้คนเรามีเหตุผล.....					
4	เรียนวิทยาศาสตร์แล้วไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้.....					
5	สาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนสนุก.....					
6	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าสนใจ.....					
7	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่เรียนแล้วสิ้นเปลืองอุปกรณ์.....					
8	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มนุษย์นำไปพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้.....					
9	วิทยาศาสตร์จะทำให้มนุษย์เกิดความเครียดเพราะต้องขบคิดปัญหาตลอดเวลา.....					
10	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าเรียนกว่าสาขาวิชาอื่นๆ.....					
11	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าเบื่อ.....					
12	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ควรเพิ่มเวลาเรียนให้มากกว่านี้.....					
13	ฉันรู้สึกกังวลมากเมื่อต้องเรียนสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์.....					
14	วิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ช่วยให้สังคมก้าวหน้า.....					
15	การปฏิบัติการทดลองบางครั้งน่ากลัวทำให้ฉันไม่ชอบเรียน.....					
16	ถ้าฉันพบบทความเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์จะเก็บไว้อ่านและศึกษา.....					
17	ในช่วงเวลาการเรียนวิทยาศาสตร์แต่ละครั้ง ฉันต้องการให้หมดไปเร็วๆ.....					
18	ชั่วโมงวิทยาศาสตร์เป็นชั่วโมงที่ฉันรอคอย.....					
19	เมื่อผู้สอนให้ทำการทดลองฉันรู้สึกว่าจะต้องฝึกใจทำ.....					
20	เมื่อทำการทดลองเสร็จ ฉันสนใจกับผลการทดลอง.....					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
21	ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ฉันแอบอ่านหนังสือการ์ตูนหรือทำกิจกรรม อื่นๆ.....					
22	ข้อมูลที่ได้จากวิทยาศาสตร์เชื่อถือได้.....					
23	ฉันนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน.....					
24	ฉันชอบเที่ยวชมนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ.....					
25	วิทยาศาสตร์มีกิจกรรมที่ทำหยาความสามารถ.....					
26	ฉันชอบสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ.....					
27	เมื่อใดก็ตามที่ฉันลงมือทดลองวิทยาศาสตร์ฉันจะทำต่อไปจนกว่าจะ สำเร็จ.....					
28	ฉันไม่ชอบงานหรือร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์.....					
29	ทุกครั้งที่มีการทางโทรทัศน์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ฉันจะดูอย่าง ตั้งใจ.....					

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) จำนวน 37 ข้อ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องคำตอบที่เห็นว่าตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด โดยพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษา
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เมื่อฉันรู้สึกไม่สบายอารมณ์ ฉันไม่รู้ว่าจะไรหรือใครที่ทำให้ฉันไม่พอใจ.....					
2	แม้ว่าฉันจะพยายามอย่างที่สุดแล้ว แต่ฉันก็ยังนึก ละอายเกี่ยวกับงานที่ยังทำไม่เสร็จ.....					
3	สำหรับฉันแล้วดูเหมือนอะไรๆก็เป็นปัญหาไปหมด					
4	ไม่ว่าฉันจะทำอะไร ก็มักจะมีบางคนทำให้ฉันรู้สึกไม่ดี					
5 ☐	 ฉัน ชื่อ ของ ที่ จริง ๆ แล้ว ฉัน ก็มี ราย ได้ ไม่ ถึง					6 เวลาฉัน ทำอะไร ผิดพลาด ฉันมักจะ กล่าวโทษ ตัวเอง

.....						
7	ฉันรู้สึกอายที่มีบุคลิกภาพหรือความประพฤติบางอย่างที่เป็นอยู่.....					
8	ฉันรู้สึกกระวนกระวายใจ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ผู้คนคาดหวังว่าฉันจะแสดงความรักความเข้าใจ.....					
9	ฉันรู้สึกแปลกๆเมื่อโอบกอดกับคนอื่นที่ไม่ใช่คนใกล้ชิดในครอบครัว.....					
10	ฉันกลัวว่าถ้าฉันต้องมาเสียใจภายหลัง.....					
11	ฉันรู้สึกว่าฉันมีสุขภาพดี มีความสามารถ.....					
12	ฉันรู้สึกกระวนกระวายใจ เมื่อรู้ว่าจะต้องเจอกับคนที่กำลังโมโห.....					
13	ฉันรู้สึกว่าคนเราตอบสนองต่อสิ่งต่างๆตามแต่อารมณ์ตอนนั้นจะเป็นอะไร.....					
14	ฉันรู้สึกว่าอยากจะทำอะไรที่แตกต่างไปจากที่เคย.....					
15	เมื่อฉันพบสิ่งที่ชอบใจหรืออยากได้ ฉันจะเฝ้าครุ่นคำนึง จนกว่าจะได้สิ่งนั้นมา.....					
16	ฉันชอบอย่างที่เป็น.....					
ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
17	พอฉันตกลงใจว่าจะต้องทำงานอย่างหนึ่งจนประสบความสำเร็จให้ได้ ก็มึอุปสรรคเข้ามาขวาง.....					
18	ฉันอดไม่ได้ที่จะเอาปัญหาต่างๆมาขบคิด.....					
19	ฉันจะทำทุกวิถีทางที่จะไม่ให้ตัวเองร้องไห้.....					
20	ฉันไม่กล้าพูดแสดงความรู้สึก ทั้งๆที่จริงแล้วฉันรู้สึกอย่างนั้น.....					
21	ฉันตั้งใจทำงานทุกอย่างให้ดีที่สุด แม้ว่าไม่มีใครคอยตรวจสอบก็ตาม.....					
22	ฉันรู้สึกเบื่อไปหมด.....					
23	ฉันมักจะเอะยอชม เมื่อเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ควรชม....					
24	ฉันเป็นกังวลกับบางสิ่งบางอย่างที่คนอื่นๆไม่เคยนึกถึงด้วยซ้ำ.....					
25	เวลาจะทำอะไร ฉันต้องการกำลังใจจากใครสักคน					
26	คนที่เป็นคนเจ้าอารมณ์ มักทำให้ฉันไม่ค่อยสบายใจ					
27	เมื่อมีใครมาช่วยทำอะไรบางอย่างให้โดยฉันไม่ได้ขอร้อง ฉันมักคิดว่าจริงๆแล้วเขาต้องการอะไรจากฉัน					
28	ชีวิตของฉันช่างเต็มไปด้วยทางตัน.....					

29	ฉันจะไม่พอใจกับผลงานของตนเอง จนกว่าจะมีใคร สักคนมาชมว่าฝีมือดี.....					
30	เมื่อฉันได้ฟังปัญหาของคนอื่นๆ แนวทางแก้ไขปัญหา แบบต่างๆมักจะเกิดขึ้นในหัวของฉัน.....					
31	ฉันทำอะไรตามที่ผู้คนที่คิดว่า ฉันควรกระทำ แม้เมื่อฉัน ไม่เห็นด้วยกับพวกเขา ก็ตาม.....					
32	ใครๆบอกว่าฉันทำเกินกว่าเหตุในการแก้ปัญหา เล็กๆน้อยๆ.....					
33	ฉันทำงานจนสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้.....					
34	ไม่ว่าฉันจะมีความสำเร็จในระดับใด ฉันมักจะมี ความรู้สึกอยู่เสมอว่า น่าจะทำได้ดีกว่านี้.....					
35	ฉันรู้สึกเบื่อๆด้วยเหตุผลอะไรก็บอกไม่ถูก.....					
36	ฉันมีความเชื่อมั่นในความสามารถของฉัน.....					
37	ฉันรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรแตกต่างไปจากวิธีการหรือกล ยุทธ์ที่เป็นมาตรฐานของคนทั่วไป.....					

ภาคผนวก ง

จดหมายเชิญผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0519.12/3๔๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๙ กรกฎาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

เนื่องด้วย นางสาวเยาวรัตน์ วัตต์เพ็ชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่” โดยมี อาจารย์ ดร.จรรवरณ ลกุลคู และ อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.กมลธรรม อ่ำสกุล และ อาจารย์ ดร.วิมลลักษณ์ สุวะโซโน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้
นางสาวเยาวรัตน์ วัตต์เพ็ชร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 090-910-9606

บว. 413

**บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แบบขอออกหนังสือรับรองผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ**

เรียน คณะบัณฑิตวิทยาลัย

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....เยาวรัตน์.....นามสกุล.....หวัดเพชร.....
รหัสประจำตัวนิสิต 54199110277 นิสิตระดับ () ปริญญาเอก () (ปริญญาโท-เอก (✓)) ปริญญาโท
หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา(การบริหารการอุดมศึกษา)
คณะ/สถาบัน/สำนัก ศึกษาสาคร E-mail miki_gib@hotmail.com โทร 087-392-6863
(✓) ปริญญาโท () สารนิพนธ์

ขณะนี้ข้าพเจ้าได้ส่งเค้าโครงปริญญาโทและเค้าโครงสารนิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยแล้ว
เมื่อวันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ชื่อเรื่องปริญญาโท / สารนิพนธ์ (ภาษาไทยและกรุณาเขียนตัวบรรจง)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

โดยมี อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท / อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คือ

ดร.จรรพณ สกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก/อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ดร.จุฑา พงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่งทางวิชาการ (ศ. /รศ. /ผศ. /ดร. /อ.)	ประเภทเครื่องมือ	หัวหน้าหน่วยงานที่ให้ ทำหนังสือถึง
1. ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา	ดร.	แบบสอบถาม	ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา
2. ดร.ครรจิต แสนอุบล	ดร.	แบบสอบถาม	ดร.ครรจิต แสนอุบล
3. ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์	ดร.	แบบสอบถาม	ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์
4. ดร.กมลธรรม อ่ำสกุล	ดร.	แบบสอบถาม	ดร.กมลธรรม อ่ำสกุล
5. ดร.วิไลลักษณ์ สุวะโชโน	ดร.	แบบสอบถาม	ดร.วิไลลักษณ์ สุวะโชโน
6.			

ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือรับรองผู้เชี่ยวชาญ เพื่อติดต่อกับบุคคลหรือ
หน่วยงานดังกล่าว และข้าพเจ้าได้ติดต่อทบทวนเป็นการภายในเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....

(นางสาวเยาวรัตน์ หวัดเพชร)

วันที่.....5.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....2556.....

ที่ ศธ ๐๕๒๑๑.๑๔/๐๖๐๙

คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ. ๓ คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๒

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ตอบรับการขอเป็นข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. จ. นวนนิตา ชวาระตันบริบูรณ์ คณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑-๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือ ศธ ๐๕๑๓.๑๔/๕๐๕๐ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย สำหรับ น.ส.บารัตน์ วัชรเกียรติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา โดยขอใช้ข้อมูลจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๑-๕ ทุกสาขาวิชาและขอใช้สถานที่บริเวณตึกพักของของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ๒๕๕๘ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น ในการนี้คณะวิทยาศาสตร์ยินดีให้ความอนุเคราะห์ตามที่ขอมาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศักดิ์ดา เอกสมหามณู)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาศึกษา
และผู้อำนวยการแผน คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์

หน่วยทะเบียนและประเมินผลการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๔๒๘-๘๐๒๙

โทรสาร ๐-๗๔๔๔-๖๙๒๖

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวเยาวรัตน์ หวัดเพ็ชร

วันเดือนปีเกิด

1 กรกฎาคม 2532

ที่อยู่ปัจจุบัน

52 หมู่ 8 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา 90130

อีเมล

yaowa_pech@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550

มัธยมศึกษาตอนปลาย

จาก โรงเรียนนารีเนลิม จังหวัดสงขลา

พ.ศ. 2554

วิทยาศาสตร์บัณฑิต(จุฬารัตนาวิทยา)

จาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ. 2559

การศึกษามหาบัณฑิต

(การบริหารและการจัดการการศึกษา)

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ